

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY**
w Pułtusk, ul. 3 Maja 20
tel. 23 692 50 71, tel/fax 23 692 61 66

**INFORMACJA O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU PUŁTUSKIEGO
ZA ROK 2014**

Pułtusk, luty 2015

SPIS TREŚCI

	Str.
I. WPROWADZENIE	3
II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA	
1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych.	4
2. Sytuacja epidemiologiczna chorób zawodowych	6
III. UWARUNKOWANIA ZDROWOTNE BYTOWANIA LUDNOŚCI	
1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	8
2. Ocena jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli opartych na wodach powierzchniowych.	10
3. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.	10
4. Stan sanitarny zakładów służby zdrowia.	14
5. Nadzór nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych.	19
6. Stan sanitarny obiektów żywieniowo-żywnościowych oraz jakość zdrowotna żywności.	21
7. Ocena higieniczna placówek oświatowo-wychowawczych.	26
8. Ocena narażenia w środowisku pracy	32
9. Nadzór nad prekursorami narkotyków i środkami zastępczymi.	42
IV. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA.	44
V. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	65

I. WPROWADZENIE

Powiat pułtuski położony jest w północnej części Mazowsza. W skład powiatu wchodzi miasto Pułtusk i 7 gmin; Pokrzywnica, Winnica, Świercze, Gzy, Zatory, Obryte, Pułtusk, powierzchnia całkowita powiat wynosi 828,8 km², liczba ludności ogółem 51.180.

Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego. Naszym najważniejszym zadaniem jest stała troska o stan sanitarno-higieniczny i epidemiologiczny powiatu pułtuskiego.

Stan sanitarny to również profilaktyka połączona z oświatą zdrowotną. To także warunki życia, bezpieczeństwo żywienia, pracy, nauki i wypoczynku.

Nie tylko musimy, ale przede wszystkim, chcemy sprostać swoim obowiązkom. Na podstawie danych zebranych ze wszystkich komórek organizacyjnych Stacji przygotowaliśmy raport o stanie sanitarnym powiatu pułtuskiego za rok 2014.

II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych.

Ogółem w roku 2014 opracowano 163 zgłoszenia zachorowań na choroby zakaźne, z tego 109 dotyczyło pokąsań przez zwierzęta (u 12 osób podjęto szczepienia p/wścieklicznie).

W roku sprawozdawczym nie odnotowano ognisk zbiorowego zatrucia pokarmowego, natomiast zarejestrowano 2 ogniska zakażenia szpitalnego. Ogółem zachorowało 12 osób, z pobranego od chorych materiału do badań wyhodowano drobnoustroj – rota wirus.

W roku 2014 zarejestrowano 1 nosiciela tymczasowego Salmonelli.

W rejestrach Sekcji Epidemiologii wpisanych jest:

- 4 nosicieli stałych Salmonelli typhi;
- 4 nosicieli HBV;
- 9 nosicieli HCV.

Ogółem zarejestrowano 4 zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby, w tym: 3 przypadki przewlekłego zachorowania na WZW typu C, 1 przypadek przewlekłego zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 25 zachorowań na boreliozę. W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił niewielki spadek zachorowań.

W analizowanym okresie nie odnotowano zachorowań na gripę wywołaną wirusem A/H1N1.

Ogółem zarejestrowano 4 przypadki zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych (2 zakażenia wirusowe i 2 zakażenia bakteryjne)

Zdiagnozowano 4 zachorowania na posocznicę, 2 o etiologii Streptococcus pneumoniae i 2 o etiologii Streptococcus pyogenes.

W roku 2014 nie zarejestrowano zachorowań na krztusiec .

W Szpitalu Powiatowym w Pułtusku Sp. zo.o. odnotowano 3 zgony z powodu zakażeń i chorób zakaźnych, 2 przypadki to wstrząs septyczny wywołany Streptococcus pneumoniae i 1 wstrząs septyczny wywołany Streptococcus pyogenes.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrole dotyczące zgłaszalności chorób zakaźnych i zakażeń w 5 wybranych podmiotach wykonujących działalność leczniczą i nie stwierdzono nieprawidłowości.

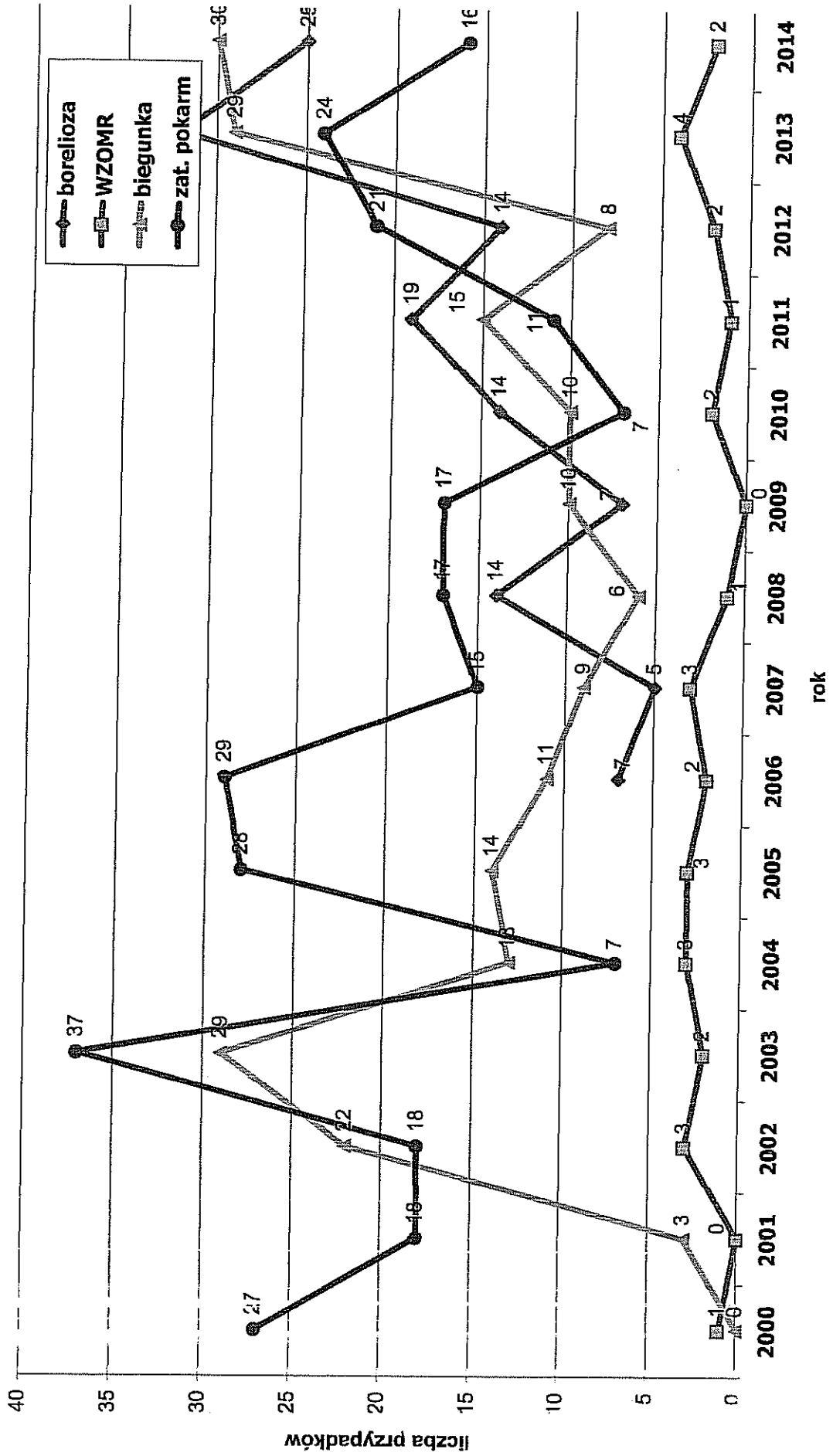
W 2014 roku przeprowadzono 4 wizytacje w Przychodni Rejonowej – Poradnia Pulmonologiczna w Pułtusku, ul. 3 Maja 5, dotyczące występowania przypadków gruźlicy u hodowców bydła. W analizowanym okresie czasu nie stwierdzono takiego zachorowania.

W 2014 roku prowadzono nadzór epidemiologiczny nad osobami z kontaktu z prątkującym chorym na gruźlicę. Nadzorem objęto 30 osób z kontaktu.

Zachorowania na choroby zakaźne na terenie PSSE w Pułtusku w latach 2002 – 2014.

Jednostki chorobowe	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Czerwonka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Biegunka do lat 2	22	29	13	14	11	9	6	10	14	21	8	29	30
Zatrucia pokarmowe	18	37	7	28	29	15	17	17	27	32	21	24	16
WZW ogółem	1	3	2	3	-	1	3	1	9	5	6	10	3
WZW typ B	1	3	-	2	-	-	3	-	3	3	3	2	1
WZW typ C	-	-	2	1	-	1	-	1	6	2	3	7	2
WZW typ A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zapalenie opon mózgowych	3	2	3	3	2	3	1	-	1	1	2	6	3

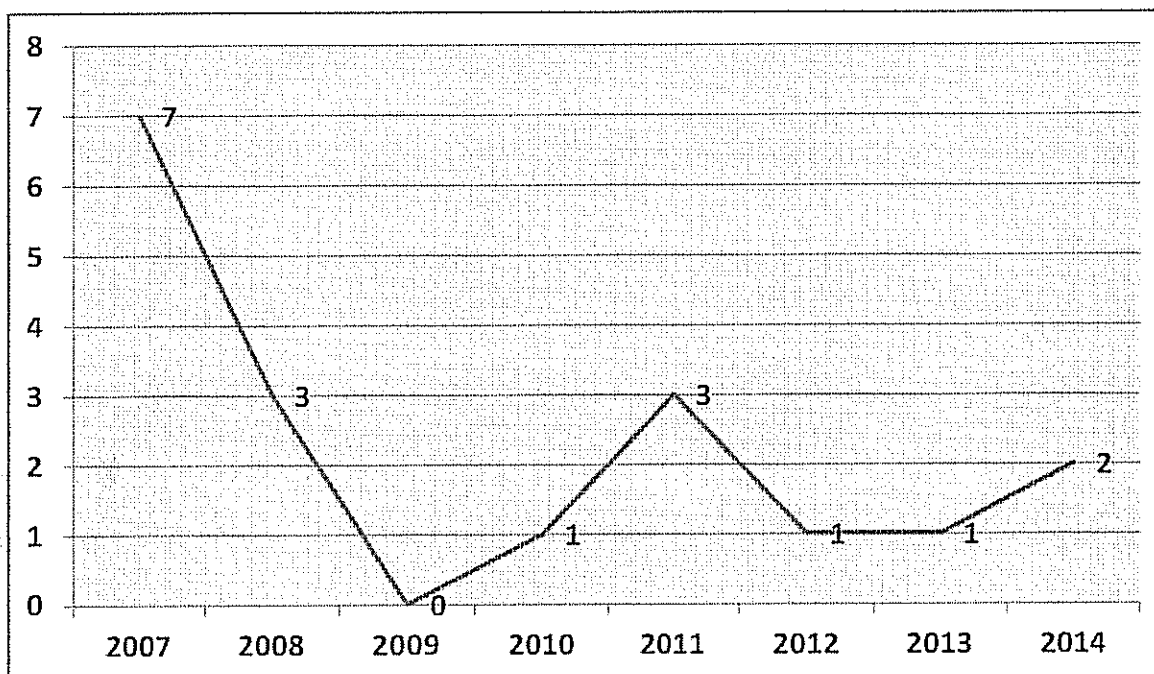
ryc. 1. Zachorowania na wybrane choroby zakaźne na terenie PSSE Pułusk w latach 2000 - 2014

2. Sytuacja epidemiologiczna chorób zawodowych

W 2014 r. stwierdzono dwa przypadki chorób zawodowych. Oba przypadki dotyczyły przewlekłych chorób narządu głosu (poz. 15 wykazu chorób zawodowych). Choroby te stwierdzono o nauczycielek z długoletnim (ponad 30 lat) stażem pracy. Wydano jedną decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej

Liczba chorób zawodowych w latach 2007-2014

Najwięcej chorób zawodowych stwierdza się wśród nauczycieli. W latach 2007-2014 na 18 stwierdzonych chorób zawodowych, 13 (72%) stanowiły choroby narządu głosu spowodowane długotrwałym nadmiernym wysiłkiem głosowym. Są to choroby spowodowane sposobem wykonywania pracy, a nie warunkami pracy. W stwierdzonych przypadkach działania inspekcji sanitarnej mają niewielki wpływ na ograniczenie liczby tych chorób.

Od 2008 roku liczba stwierdzanych chorób zawodowych utrzymuje się na zbliżonym poziomie (0 do 3). W latach 2007-2014 choroby pochodzenia zawodowego stanowiły około 17% (3 przypadki), a choroby zakaźne 11% (2 przypadki). Od 2007 r. nie stwierdzono żadnego przypadku choroby zawodowej wśród personelu służby zdrowia.

Choroby zawodowe w latach 2007-2014 wg jednostek chorobowych

Nazwa jednostki chorobowej i poz. w wykazie chorób	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Razem
	Liczba przypadków	Liczba przypadków	Liczba przypadków	Liczba przypadków	Liczba przypadków	Liczba przypadków	Liczba przypadków	Liczba przypadków	
Choroby narządu głosu poz. 15	5	3	0	0	2	0	1	2	13
Alergie poz. 18	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Zawodowy ubytek słuchu poz. 21	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Choroba wibracyjna poz. 22	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Choroby zakaźne i pasożytnicze poz. 26	0	0	0	1	0	1	0	0	2
Razem	7	3	0	0	3	1	1	2	18

III UWARUNKOWANIA ZDROWOTNE BYTOWANIA LUDNOŚCI

1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia.

➤ Wprowadzenie.

Liczba ludności korzystającej z wody wodociągowej ogółem w roku 2014 wynosiła 49 790 osób, w tym : w mieście – 18 500, na terenach wiejskich 31 290. Ludność powiatu pułtuskiego zaopatrywana jest w wodę z 3 wodociągów o produkcji poniżej 100 m³/d (2 wodociągi sieciowe wiejskie, 1 wodociąg zakładowy), 10 wodociągów o produkcji 100-1000 m³/d (wodociągi sieciowe wiejskie) i 1 wodociągu o produkcji 1000-10000 m³/d (wodociąg miejski w Pułtusku).

W 2014r. nie oddano do użytku na terenie powiatu pułtuskiego nowego wodociągu. Rozbudowywana została sieć wodociągowa ujęcia w Gładczynie.

Zwodociągowanie powiatu wynosi ponad 90 %.

➤ Jakość wody.

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi na terenie powiatu jest bezpieczna pod względem bakteriologicznym, w roku 2014 nie stwierdzono skażenia bakteriologicznego wody w żadnym z wodociągów.

W powiecie pułtuskim wszystkie wodociągi podają do sieci wodę bezpieczną także pod względem chemicznym. Ogółem około 90 % ludności powiatu korzysta z wody dobrej jakości.

Prowadzone było postępowanie dotyczące przekroczeń zawartości związków żelaza i manganu oraz poziomu mętności w wodzie z wodociągu zakładowego w Gładczynie i związków żelaza w wodzie z wodociągu publicznego w Bartodziejach. Na koniec 2014 roku tylko woda z ujęcia w Bartodziejach była warunkowo dopuszczona do picia.

W roku 2014 na terenie powiatu nadal ok. 10 % ludności korzystało z własnych ujęć wody. Są to najczęściej studnie kopane, płytkie, oparte na pierwszej warstwie wodonośnej.

➤ Charakterystyka urządzeń zaopatrujących ludność w wodę.

- Wodociągi o wydajności.

<100 m³/dobę

Ogólna liczba wodociągów o produkcji poniżej 100 m³/d wynosi 3:

- 2 wodociągi sieciowe wiejskie w Dębinach i Cyganach,
- 1 wodociąg zakładowy Osiedlowej Spółdzielni Mieszkaniowej.

Wodociągi sieciowe wiejskie (2 publiczne, 1 zakładowy) o produkcji wody poniżej 100 m³/d posiadają uzdatnianie wody. Woda z tych ujęć (wodociągi publiczne w Dębinach i Cyganach oraz wodociąg zakładowy w Gładczynie) może być przeznaczona do spożycia przez ludzi.

- Wodociągi o wydajności.

100 – 1000 m³/dobę

W tej grupie znajduje się 10 wodociągów publicznych zlokalizowanych na wsi. Wszystkie obiekty posiadają uzdatnianie wody. Woda z 9 ujęć odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia, z 1 jest nadal warunkowo dopuszczona do picia (Bartodzieje).

- Wodociągi o wydajności.

1000 – 10 000 m³/dobę

W grupie tej znajduje się tylko 1 wodociąg tzn. wodociąg miejski w Pułtusku o produkcji dobowej wody ok. 3167 m³, zaopatrujący w wodę miasto i 5 wsi z terenu gminy. Ujęcie w Pułtusku oparte jest na 6 studniach głębinowych pracujących zamiennie. Uzdatnianie wody prowadzone jest poprzez napowietrzanie, odżelazianie i odmanganianie (9 odżelaziaczy i 9 odmanganiaczy). Woda z tego wodociągu w roku 2014 nie zawierała przekroczeń.

- Wodociągi ogółem.

Na terenie powiatu pułtuskiego nadzorem objętych jest 14 wodociągów : 3 wodociągi o produkcji poniżej 100 m³/d (2 wodociągi sieciowe wiejskie, 1 wodociąg zakładowy), 10 wodociągów o produkcji 100-1000 m³/d (wodociągi sieciowe wiejskie) i 1 wodociąg o produkcji 1000-10000 m³/d (wodociąg miejski w Pułtusku). Wszystkie obiekty posiadają stacje uzdatniania wody, do sieci podawana jest woda uzdatniona. Obiekty posiadają chlorownie z zainstalowanymi chloratorami. Woda chlorowana jest okresowo podchlorynem sodu. Zapas tego środka jest w każdej hydroforni. Zabezpieczona jest strefa ochrony bezpośredniej studni i hydroforni.

2. Ocena jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli opartych na wodach powierzchniowych.

Nadzorem objęto jedno miejsce wykorzystywane do kąpieli na terenie powiatu pułtuskiego, na rzece Narew w Pułtusku. Zostało wytypowane przez Urząd Miasta, czynne było w okresie wakacji. Utrzymaniem czystości, wyposażeniem w kosze na śmieci oraz TOI-TOI zajmował się Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pułtusku. Zatrudnieni zostali także ratownicy.

Woda z miejsca wykorzystywanego do kąpieli w Pułtusku badana była przed oraz w trakcie sezonu letniego przez MOSiR w ramach kontroli wewnętrznej. Woda z miejsca wykorzystywanego do kąpieli na rzece Narew odpowiadała warunkom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. nr 86, poz. 478).

3. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.

➤ Szpitale, zakłady opiekuńczo - lecznicze i zakłady pielęgnacyjno - opiekuńcze.

Szpital SP ZOZ w Pułtusku w roku 2014 kontrolowany był przez WSSE.

Na terenie powiatu istnieje 1 zakład opiekuńczo-leczniczy – „PALIUM” w Tąsewach.

W roku 2014 przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową w tym obiekcie. Uczestniczyli w nich przedstawiciele sekcji epidemiologii, higieny komunalnej i higieny żywienia.

Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Tąsewach zaopatrywany jest w wodę z wodociągu sieciowego, nieczystości płynne odprowadzane są do szczelnego zbiornika, nieczystości stałe gromadzone są w kontenerze. Zarówno śmieci jak i ścieki wywożone są przez specjalistyczne firmy zgodnie z zawartymi umowami.

Kontrolowany zakład posiada umowę na odbiór odpadów medycznych i innych odpadów niebezpiecznych. Postępowanie z odpadami jest prawidłowe.

Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Tąsewach nie posiada własnej pralni, zawarta jest umowa na pranie bielizny z pralnią świadczącą tego typu usługi tzn. PHU „HOLLYWOOD” Renata i Adam Konieczkowsky w Płocku ul. Norbertańska 2a.

Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących prowadzonych procesów dezynfekcyjnych i sterylizacyjnych.

Kontrolowany obiekt posiada własną kuchnię, która dostarcza posiłki. Nie stwierdzono uchybień dotyczących bloku żywienia, kuchni, pomieszczeń magazynowych.

- **Domy pomocy społecznej oraz inne placówki zapewniające całodobową opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, w podeszłym wieku oraz przewlekle chorymi.**

Domy Pomocy Społecznej z powiatu pułtuskiego kontrolowane są przez WSSE.

Nadzorem przez Stację w Pułtusku objęta jest placówka zapewniająca całodobową opiekę tj. Hospicjum CARITAS Diecezji Płockiej w Pułtusku. Przeprowadzona kontrola kompleksowa obiektu wykazała dobry stan sanitarno – higieniczny.

- **Dworce.**

W Pułtusku znajduje się Dworzec Autobusowy PKS. Przeprowadzone kontrole wykazały pogarszający się stan techniczny obiektu (brudne ściany, powybijane posadzki, zniszczone ławki, kosze na śmieci, urządzenia sanitarne). Zostało skierowane wystąpienie do właściciela dworca.

- **Środki transportu.**

W roku 2014 skontrolowano 5 autobusów komunikacji miejskiej i międzymiastowej podległych pod PKS. Nie stwierdzono uchybień dotyczących stanu sanitarnego pojazdów. Ponadto skontrolowane zostały 4 samochody do przewozu zwłok. Stan sanitarny tych pojazdów był dobry.

- **Noclegownie dla bezdomnych.**

Ośrodek dla bezdomnych prowadzony przez Stowarzyszenie „Serdeczna Dłoń” w Pokrzywnicy znajduje się w wolnostojącym, jednopiętrowym budynku. Budynek jest wynajmowany od prywatnej osoby przez Stowarzyszenie. Schronisko funkcjonuje w Pokrzywnicy od maja 2013 roku. Budynek w Pokrzywnicy jest po generalnym remoncie. Znajduje się tu 15 pokoi mieszkalnych. Pokoje są od 2 do 8-osobowych. Większość pokoi jest z łazienkami. Na parterze jest pokój dla niepełnosprawnych z przystosowaną łazienką. Cały obiekt jest dostosowany dla niepełnosprawnych.

- Na parterze budynku znajduje się kuchnia oraz jadalnia pełniąca jednocześnie funkcję świetlicy. Posiłki sporządzają wyznaczeni mieszkańcy domu.

- W podpiwniczeniu znajdują się magazyny, kotłownia oraz pomieszczenie przeznaczone na pralnię (w trakcie urządzania).

- Liczba osób przebywających w Ośrodku – 56, w tym : 10 kobiet. W ośrodku przebywa 2 osoby niepełnosprawnych poruszających się na wózkach. Liczba ta ulega ciągłym zmianom.

- W razie potrzeby jest możliwość przyjęcia większej liczby osób.

- Zaopatrzenie w wodę z wodociągu publicznego, ciepła woda z własnej kotłowni. Nieczystości płynne odprowadzane są do szczelnego szamba, nieczystości stałe przechowywane są w pojemnikach i wywożone zgodnie ze złożoną deklaracją.

- Budynek wraz z przylegającą działką jest ogrodzony.

➤ **Ustępy publicznie i toalety ogólnodostępne.**

Pod nadzorem Stacji znajduje się 1 stały ustęp publiczny w Pułtusku. Stan techniczny i sanitarny obiektu jest dobry. Ustęp jest dostosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Toalety ogólnodostępne, które były kontrolowane w 2014 roku, znajdują się przy stacjach paliw. Stan sanitarno – higieniczny tych obiektów był dobry, nie stwierdzono uchybień.

➤ **Hotele.**

W 2014r funkcjonowało 8 hoteli na terenie powiatu, które zostały skategoryzowane i otrzymały w wyniku kategoryzacji dwie gwiazdki („Baltazar”, „Zalewski”, „Kasztel”, „Stanica Wodna” w Pułtusku, „Wiatrak” w Bobach, „Karczma pod Strzechą” w Dzierżeniu) oraz dwa obiekty trzy gwiazdki („Zamek” Domu Polonii w Pułtusku i „Milord” w Kleszewie).

Stan sanitarno-higieniczny wszystkich hoteli w roku 2014 był dobry. Wszelkie remonty i naprawy przeprowadzane są na bieżąco. Standard świadczonych usług podnosi się z roku na rok. Pomieszczenia przeznaczone dla gości, zaplecze magazynowe oraz pomieszczenia socjalno-sanitarne dla personelu utrzymane są w dobrym stanie. Stosowana jest biała pościel i ręczniki. Pranie bielizny odbywa się w pralniach świadczących tego typu usługi.

Ponadto istnieje 7 obiektów na terenie powiatu świadczących usługi hotelowe, nie będących hotelami. Są to Hostel – Tanie noclegi w Pułtusku, Motel „Wesoła Oberża” w Gzowie gm. Pokrzywnica, Młyn Gąsiorowo - Pokoje gościnne w Gąsiorowie gm. Świercze, Agroturystyka w Płocochowie, Gospodarstwo agroturystyczne „Chata za wsią w Nowym Skaszewie” czynne cały rok oraz funkcjonujące tylko w sezonie

letnim Ośrodek Wypoczynkowy „Rybaczówka Borsuki” w Łubienicy Superunkach i Kemping „Zalewski” w Grabówcu gm. Pułtusk.

Stan sanitarny tych obiektów był dobry.

Ośrodek w Łubienicy Superunkach i Kemping korzystają z wody z własnych ujęć.

W/w ośrodki nie prowadzą żywienia zbiorowego ani wczasów zorganizowanych.

➤ **Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej.**

W 2014 roku na terenie powiatu pułtuskiego działały 27 zakładów fryzjerskich, 4 zakłady kosmetyczne, 4 salony odnowy biologicznej i 17 zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu.

Zakłady zaopatrzone są w bieżącą zimną i ciepłą wodę, postępowanie z nieczystościami i odpadami komunalnymi jest prawidłowe. Obiekty posiadają wentylację grawitacyjną.

Przedmioty stanowiące wyposażenie zakładu mają powierzchnię gładką, postępowanie z bielizną czystą i brudną jest prawidłowe. Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących wykonywania zabiegów dezynfekcyjnych oraz preparatów i środków stosowanych do dezynfekcji. Prowadzone było postępowanie dotyczące 1 zakładu kosmetycznego (brak procedur dezynfekcji i sterylizacji).

4. Stan sanitarny zakładów służby zdrowia.

➤ Działalność kontrolno-represyjna

Placówki pod nadzorem PSSE	Placówki w rozbiciu na:		Liczba obiektów		Liczba kontroli w 2014		Liczba decyzji administracyjnych w tym:					Liczba mandatów	liczba wystąpień
	szpitale	nie będące przedsiębiorcami	rok ubiegły 2013	rok bieżący 2014	zaplanowanych	wykonanych	merytoryczne (nakazowe)	plalinicze	przedłużające	umarzające	rejestrowe		
podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	szpitale	nie będące przedsiębiorcami											
		będące przedsiębiorcami		1*	1								
podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	ZOL (w tym w strukturach szpitali)		1	1	2	2							
	ZPO (w tym w strukturach szpitali)												
Inne całodobowe np. DPS (gab. piel/zab. pod nadzorem PSSE)	hospicja		1	1**	1	1							
	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria												
podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	nie będące przedsiębiorcami		26	26	40	41					8		1
	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria												
	będące przedsiębiorcami												
	Pogotowia ratunkowe i zespoły wyjazdowe		2	2	2	3							
	Medyczne laboratoria diagnostyczne		1	1	1	1							
	Zakłady rehabilitacji leczniczej		2	2	2	2							
gabinety indywid. specj. lekarskiej	Inne												
	gabinety indywid. specj. grupowej praktyki lekarskiej		13	13	4	3					1		
gabinety lekarskiej o profilu niezabiegowym	o profilu niezabiegowym												
	gabinety indywid., specj., grupowej praktyki lekarskiej o profilu zabiegowym (w tym gab.stomatologiczne)		26 (16)	25 (15)	21 (15)	19 (14)					2		
RAZEM			72	71	74	73				11			1

- W 2014r. nie nałożono grzywny w drodze mandatu karnego oraz nie wydano decyzji nakazujących. Wystosowano jedno wystąpienie do Wójta Gminy jako właściciela terenu i budynku w którym mieści się placówka leczenia otwartego niepublicznego dotyczące chodnika i dojścia do budynku.

- **Zmiany w liczbie obiektów w porównaniu z rokiem 2013**

W IV kwartale roku 2014 ubył jeden gabinet indywidualnej praktyki lekarskiej w zakresie stomatologii.

➤ **Krótką charakterystyka stanu sanitarno-technicznego i funkcjonalnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą**

W podmiotach wykonujących działalność leczniczą w 2014r. stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak aktualizacji procedur dezynfekcyjnych powierzchni i sprzętu medycznego,
- w kilku placówkach nieprawidłowe warunki przechowywania sprzętu porządkowego,
- nieścisłości w prowadzeniu dokumentacji kontroli wewnętrznej, niedostosowanie procedur do specyfiki i zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych,
- część procedur nie posiadała elementów składowych takich jak: brak daty sporządzenia, zatwierdzenia procedur, brak materiałów źródłowych na podstawie których sporządzono procedury,

➤ **Utrzymanie czystości bieżącej i porządku**

Podmioty lecznicze działające na podległym terenie nie korzystają z usług zewnętrznych firm sprzątających, prace porządkowe prowadzi personel podmiotów leczniczych. Wydzielono pomieszczenia porządkowe lub miejsca do przechowywania środków czyszcząco-myjących i dezynfekcyjnych. W większości placówek służby zdrowia sprzątanie pomieszczeń odbywa się przy

użyciu zestawu dwu wiaderkowego z wyciskarką oraz mopów z nakładkami w ilości zapewniającej prawidłowe wykonanie procesu dekontaminacji powierzchni. Utrzymanie właściwego poziomu czystości w podmiotach leczniczych prowadzone jest w oparciu o opracowane procedury higieny i sprzątnia. Stan sanitarny nadzorowanych obiektów ulega ciągłej poprawie. Wszelkie zalecenia i sugestie wykonywane są zazwyczaj w ustalonych terminach.

➤ **Dezynfekcja**

Prawidłowo przeprowadzony proces dezynfekcji zapewnia usunięcie lub unieszkodliwienie drobnoustrojów dzięki którym używane narzędzia i sprzęt stają się bezpieczne dla zdrowia. W roku 2014 w porównaniu do roku 2013 nie nastąpiły zmiany w liczbie urządzeń do maszynowego mycia i dezynfekcji narzędzi. Funkcjonuje jedno urządzenie w gabinecie stomatologicznym w zakładzie leczenia otwartego i 6 urządzeń w gabinetach indywidualnej praktyki lekarskiej.

Roztwory środków dezynfekcyjnych przygotowywane są na bieżąco w dniu pracy gabinetów. Roztwory te nie są przechowywane dłużej niż jeden dzień roboczy, co nie wymaga prowadzenia oceny przydatności do użycia roztworu dezynfekcyjnego. Preparaty dezynfekcyjne stosowane są w oparciu o opracowane procedury mycia i dezynfekcji powierzchni dotykowych i niedotykowych, postępowanie w przypadku skażenia materiałem biologicznym, dezynfekcji wyrobów medycznych, rąk i skóry.

Do dezynfekcji powierzchni stosowane są: Incidur Spray, Mikrozyd, Prosept, Virkon, Incidin Plus, Perform, Sekusept Activ, Medicarine, Sekudril, Septacid, Aerodesin 2000.

Do dezynfekcji narzędzi używane są: Lysoformin 3000, Sekusept Pulver, Sanepidex, Prosept Instru, Gigasept FF.

Do antyseptyki rąk i skóry stosowane są: AHD 2000, Skinman Soft, Spitaderm, Wasa Soft.

Podmioty lecznicze posiadają karty charakterystyki stosowanych preparatów, terminy ważności są przestrzegane, opakowania oryginalne.

Roztwory preparatów dezynfekcyjnych i preparaty dezynfekcyjne przygotowywane są i przechowywane w pomieszczeniach porządkowych.

W kilku podmiotach leczniczych w opracowanych procedurach i planach higieny stwierdzono brak zapisów dotyczących stężenia i czasu działania preparatu dezynfekcyjnego.

➤ **Sterylizacja**

- **liczba aparatów sterylizacyjnych wg. wzoru:**

rodzaj aparatów sterylizacyjnych	zakłady opieki zdrowotnej	liczba aparatów sterylizacyjnych		Ogółem
		2013	2014	2014
autoklawy	szpitale	0	0	20
	lecznictwo ambulatoryjne	6	6	
	gabiny praktyki lekarskiej	15	14	
sterylizatorów na ciepło suche*	szpitale			
	lecznictwo ambulatoryjne			
	gabiny praktyki lekarskiej			
sterylizatory na tlenek etylenu	szpitale			
	lecznictwo ambulatoryjne			
sterylizatory na formaldehyd	szpitale			
	lecznictwo ambulatoryjne			
sterylizatory plazmowe	szpitale			
	lecznictwo ambulatoryjne			
sterylizatory olejowe	szpitale			
	lecznictwo ambulatoryjne			

* w przypadku używania sterylizatorów na ciepło suche należy opisać do czego są stosowane

W porównaniu do roku ubiegłego ubył 1 autoklaw w gabinecie praktyki lekarskiej stomatologicznej (gabinet ten został zlikwidowany).

Podmioty lecznicze prowadzą dokumentację dotyczącą przeprowadzonych procesów sterylizacji. We wszystkich gabinetach zabiegowych w trakcie wykonywania zabiegów z naruszeniem ciągłości tkanki prowadzone jest powiązanie pakietu

sterylnego z pacjentem. Jako dowód przeprowadzonej kontroli do dokumentacji dołączone są wskaźniki chemiczne, które są archiwizowane.

- **Kontrola biologiczna wewnętrzna skuteczności procesów sterylizacji**

Kontrola biologiczna wewnętrzna skuteczności procesów sterylizacji w podmiotach leczniczych przeprowadzona była z częstotliwością jeden raz w miesiącu. Utrzymuje się na tym samym poziomie do roku ubiegłego. W obiektach służby zdrowia procesy sterylizacji dokumentowane są za pomocą zapisu ręcznego. Wydruki parametrów procesów sterylizacji prowadzone są w dwóch gabinetach prywatnej praktyki lekarskiej. W roku sprawozdawczym ogółem przeprowadzono kontrolę – 181 procesów:

- lecznictwo otwarte publiczne - 59 procesów
- gabinety indywidualnej praktyki lekarskiej – 122

Na 181 kontrole biologiczne procesów sterylizacji uzyskano jeden wynik dodatni w gabinecie prywatnej praktyki lekarskiej. Ponowna przeprowadzona kontrola biologiczna dała wynik ujemny.

Kontrola biologiczna skuteczności procesów sterylizacji była przeprowadzona z zastosowaniem wskaźników 3M^{TM}Atest^{TM}.

- **Kontrola chemiczna procesów sterylizacji**

Kontrola chemiczna procesów sterylizacji w podmiotach leczniczych była przeprowadzana wskaźnikami paskowymi – test chemiczny 3M lub VAPOR LINE

- **Sterylizatornie**

W roku 2014 nie przybyło wydzielonych pomieszczeń do sterylizacji w porównaniu do 2013r. Placówki prowadzą sterylizacje gabinetową z zachowaniem ruchu jednokierunkowego materiałów od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego. W kontrolowanych podmiotach leczniczych nie stwierdzono wykonywania resterylizacji lub reprocesowania wyrobów medycznych.

➤ **Gospodarka odpadami niebezpiecznymi w miejscu powstawania:**

Gospodarka odpadami medycznymi w miejscu powstawania prowadzona jest w oparciu o procedury postępowania z odpadami i instrukcję selektywnej zbiórki odpadów medycznych. Z wszystkich podmiotów leczniczych z terenu powiatu pułtuskiego odpady medyczne odbierane są przez firmę EMKA z Żyrardowa. Placówki służby zdrowia wytwarzające odpady medyczne prowadzą karty ewidencji odpadów medycznych. W zakresie gospodarki odpadami nie stwierdzono nieprawidłowości.

➤ **Realizacja zadań związanych z kontrolą wewnętrzną w podmiotach wykonujących działalność leczniczą:**

Placówki lecznictwa zamkniętego i otwartego prowadzą kontrolę wewnętrzną w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Kontrola wewnętrzna w obiektach jest przeprowadzana co 6 miesięcy i jest dokumentowana protokołem z załącznikami. W kontroli dokumentacji najczęściej stwierdzono drobne nieprawidłowości w treści protokołu.

5. Nadzór nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych.

Sekcja Epidemiologii prowadzi nadzór nad:

- wykonawstwem szczepień ochronnych, kwalifikacją do szczepień i dokumentacją,
- prawidłową dystrybucją szczepionek z zachowaniem ciągłości łańcucha chłodniczego,
- sporządzanymi zamówieniami na szczepionki.

Z analizy sprawozdania rocznego ze szczepień ochronnych Mz-54 wynika, że w roku sprawozdawczym w 18 Punktach Szczepień na terenie powiatu pułtuskiego wykonano 7125 szczepienia przeciwko chorobom zakaźnym.

Ponadto wykonano w ramach szczepień zalecanych:

- 528 szczepień przeciwko WZW typu B;
- 962 szczepienia przeciwko grypie;

- 831 szczepienia przeciwko tężcowi;
- 238 szczepienia przeciwko Streptococcus Pneumoniae;
- 45 szczepień przeciwko kleszczowemu zakażeniu mózgu;
- 30 szczepień przeciwko zakażeniom Neisseria meningitidis;
- 98 szczepienia przeciwko biegunce rota wirusowej;
- 38 szczepień przeciwko ospie wietrznej.

Podmioty lecznicze realizujące szczepienia ochronne:

Podmioty lecznicze realizujące szczepienia ochronne na nadzorowanym terenie	Liczba podmiotów		Liczba punktów/gabinetów szczepień w tych podmiotach		Liczba kontroli w roku sprawozdawczym		Liczba wydanych (jeżeli były) decyzji adm.
	Rok ubiegły	Rok sprawozdawczy	Rok ubiegły	Rok sprawozdawczy	zaplanowanych	wykonywanych	
Lecznictwo otwarte publiczne	1	1	1	1	2	2	
Lecznictwo otwarte niepubliczne	16	16	16	16	32	32	
Oddziały Noworodkowe	1	1	1	1	2	2	
Indywidualna i grupowa praktyka lekarska							
Inne (wymienić jakie)							
Ogółem	18	18	18	18	36	36	

W 2014 roku zarejestrowano 3 przypadki łagodnego niepożądanego odczynu poszczepiennego.

6. Stan sanitarny obiektów żywniowo – żywnościowych oraz jakość zdrowotna żywności.

W 2014r nadzorem sanitarnym objętych było 470 obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz kosmetyków.

Przeprowadzono 499 kontroli sanitarnych, w tym:

- 352 kontroli kompleksowych połączonych z oceną zgodności z arkuszem oceny stanu sanitarnego,
- 58 kontroli sprawdzających,
- 13 kontroli interwencyjnych,
- 74 kontroli tematycznych,
- 2 kontrole kosmetyków.

Kontrole kompleksowe przeprowadzono zgodnie z ustalonym harmonogramem kontroli na rok 2014. Kontrole interwencyjne związane były z otrzymanymi powiadomieniami alarmowymi w systemie RASFF.

RASFF to system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt oraz przedmiotach dozwolonych do kontaktu z żywnością. W 2014 roku kontrolowano wycofanie z obrotu następujących produktów będących źródłem powiadomienia alarmowego:

- Tarka do ziemniaków – nie stwierdzono w obrocie,
- Sproszkowany czosnek pochodzący z Indii – nie stwierdzono w obrocie,
- Mąka kukurydziana zawierająca gluten – nie stwierdzono w obrocie,
- Suplement diety „Tested Multivites” z Chin – nie stwierdzono w obrocie
- Czajnik elektryczny z Chin – wycofano 2 szt,
- Talerze z melaminy z Chin – wycofano 2 szt,
- Suplement diety „Animal Rage” z USA – nie stwierdzono w obrocie,
- Środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego „ MAN SCORCH” USA- nie stwierdzono w obrocie,
- Otręby pszenne SANTE” - nie stwierdzono w obrocie,
- FLIPS – pałeczki kukurydziane - nie stwierdzono w obrocie,
- Suplement diety „Erekton” - wycofano 1 szt,
- Kasza Gryczana Vitana - nie stwierdzono w obrocie.

W 2014 roku wpłynęły też 2 interwencje od interesantów, w tym 2 anonimowe, z których 1 była uzasadniona.

Dotyczyły one złej jakości produktów spożywczych oferowanych do sprzedaży w sklepach. Każdorazowo przeprowadzono kontrolę, osoby odpowiedzialne zostały ukarane mandatami karnymi.

Kontrole tematyczne związane były z zatwierdzaniem nowo uruchamianych obiektów oraz działalnością akcyjną: sprawdzanie oznakowania, GMO, suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, oświadczenia zdrowotne i żywieniowe, sprzedaży jaj, mięsa wołowego, ryb.

Kontrole tematyczne były przeprowadzane również w związku z informacjami otrzymanymi w systemie RAPEX, dotyczącym kosmetyków wprowadzanych do obrotu bez zgłoszenia do krajowego systemu informowania o kosmetykach. Nie powinny one się znajdować w obrocie na terenie Polski, gdyż mogą stwarzać zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów.

W 2014r wydano 34 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie uchybień technicznych stwierdzonych podczas kontroli sanitarnych oraz wydano 114 decyzji płatniczych. Wydano również 33 decyzje zatwierdzające nowe obiekty, zmieniające właścicieli lub zakres działalności zakładów produkujących bądź wprowadzających do obrotu żywność pochodzenia niezwierzęcego oraz 24 decyzje wykreślające te zakłady. Wydano również 86 zaświadczeń potwierdzających nadzór Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pułtusku nad obiektami żywnościowo-żywieniowymi.

Za stwierdzone uchybienia sanitarne zagrażające zdrowiu konsumentów nałożono 12 mandatów karnych na sumę 1950 zł.

Kontrole sprawdzające wykazywały poprawę stanu sanitarnego i technicznego.

Podczas kontroli w nadzorowanych obiektach stwierdzano następujące uchybienia:

- zły stan techniczny pomieszczeń,
- posadzki zniszczone, trudne do utrzymania w czystości,
- ściany i sufity zanieczyszczone,
- drzwi, ramy okienne ze zniszczoną farbą,
- część urządzeń produkcyjnych i sprzętu zniszczona,
- zniszczone, skorodowane urządzenia chłodnicze,
- brak osłon na punktach świetlnych w hali produkcyjnej,
- brak prawidłowo wyposażonego stanowiska do przygotowywania gofrów,
- brudno utrzymane pomieszczenia, urządzenia, sprzęt,
- brak zabezpieczenia przed szkodnikami ,
- brak odzieży ochronnej,
- brak lub nieprawidłowo oznakowane artykuły spożywcze,
- nie okazano orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- niedostateczna ilość lub brak szafek na odzież, bądź zniszczone,
- artykuły spożywcze przetrzymywane bezpośrednio na posadzce,
- brak rozdzielności sprzedaży mięsa, wędlin i innych art. spożywczych,
- brak wydzielonego stanowiska do mycia drobnego sprzętu,
- brak segregacji produktów gotowych, półproduktów i surowców ,
- niehigieniczna sprzedaż i przechowywanie artykułów spożywczych,
- nieprawidłowa temperatura przechowywania ,
- zapisy dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej nie prowadzone na bieżąco,
- brak opracowanych i wdrożonych zasad HACCP,
- w sprzedaży artykuły spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia i po upływie daty minimalnej trwałości,
- artykuły spożywcze bez opakowań jednostkowych nie zabezpieczone przed zanieczyszczeniem,
- brak wentylacji lub nieskuteczna,
- mięso surowe, wędliny wyroby garmazeryjne mrożone we własnym zakresie.

Wszystkie obiekty zostały ocenione wg arkuszy ocen stanu sanitarnego jako zgodne z wymaganiami. W obiektach stwierdzano zmienny stan sanitarno-

techniczny. Podczas kontroli sanitarnych konsekwentnie egzekwowano wdrażanie zasad Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej. Zakłady produkcyjne opracowały i rozpoczęły wdrażać system HACCP z zachowaniem elastyczności.

System HACCP – to system analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli – identyfikuje, ocenia i kontroluje zagrożenia istotne dla bezpieczeństwa żywności mogące być przyczyną zatruc pokarmowych.

Ponadto przeprowadzono 3 kontrole środków transportu środków spożywczych, które oceniono wg arkusza ocen jako zgodne z wymaganiami.

Kontrołowano również środki transportu artykułów spożywczych podczas kontroli zakładów produkcyjnych i hurtowni.

W 2014 roku w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano do analizy 80 próbek, w tym:

- 12 próbek na obecność metali,
- 49 próbek do badań mikrobiologicznych,
- 7 próbek do badań substancji dodatkowych dodawanych do żywności,
- 1 próbka na obecność azotanów,
- 2 próbki na obecność WWA,
- 2 próbki do badań na obecność jodu,
- 5 próbek wody mineralnej w kierunku badań mikrobiologicznych,
- 6 próbek kosmetyków.

Wszystkie próbki zostały ocenione jako niekwestionowane.

Stwierdzono jedynie nieprawidłowości w znakowaniu środków spożywczych i kosmetyków. O nieprawidłowościach zostali poinformowani producenci oraz właściwa terenowo Inspekcja Weterynaryjna bądź Sanitarna.

Pracownicy Sekcji HŻŻ i PU uczestniczyli w szkoleniach z zakresu bezpieczeństwa żywności realizowanych w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie. Przeprowadzono również 14 szkoleń wewnętrznych. Na szkoleniach przekazywane były na bieżąco informacje z narad oraz zapoznawanie się z przepisami prawnymi krajowymi i unijnymi.

Współpracowano także z Sekcją Oświaty Zdrowotnej poprzez prowadzenie pogadarek dla dzieci, młodzieży i ich rodziców na temat właściwego odżywiania, uczestniczono również w festynach o tematyce zdrowego stylu życia.

Na bieżąco realizowane były również zamierzenia zaplanowane zgodnie z wytycznymi Państwowego Wojewódzkiego Inspektora w Warszawie.

Między innymi sprawdzano oznakowania suplementów diety, żywności specjalnego przeznaczenia żywieniowego, jaj, mięsa wołowego, innych artykułów spożywczych.

Nadzorowano również przestrzeganie przepisów rozporządzenia 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych.

Na przestrzeni ostatnich lat stan techniczny większości obiektów żywnościowo-żywnościowych uległ poprawie. We wszystkich obiektach jest bieżąca zimna i ciepła woda, co znacznie zwiększa zachowanie bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności. Zakłady wdrożyły zasady GHP, GMP i większość prowadzi na bieżąco dokumentację systemu. Większe zakłady żywnościowe wdrożyły system HACCP. O poprawie stanu sanitarno-technicznego świadczy też mniejsza liczba decyzji administracyjnych wydawanych w celu przymuszenia usunięcia uchybień.

7. Ocena higieniczna placówek oświatowo – wychowawczych.

1. Liczba placówek objętych nadzorem i postępowanie.

a) nadzorem objęto 54 placówek stałych i 13 sezonowych

b) przeprowadzono 72 kontroli, w tym;

- 67 kontroli placówek stałych,

- 5 kontroli placówek sezonowych,.

c) wydano 3 decyzje administracyjne w tym,

- wyegzekwowano 3,

Wydane decyzje administracyjne zarówno wydane jak wyegzekwowane dotyczyły głównie zagadnień stanu sanitarno-technicznego obiektów oświatowo-wychowawczych (jak: stanu sanitarno-technicznego toalet, podłóg w tym braku ciepłej wody w łazienkach dla dzieci)

2. Analiza warunków sanitarno- higienicznych w aspekcie;

Przedmiot oceny	Rok 2013	Rok 2014	UWAGI <i>(krótki komentarz i ocena zjawiska z podaniem ewentualnych przyczyn takiego stanu rzeczy)</i>
	Liczba placówek w tym % skontrolowanych	Liczba placówek w tym % skontrolowanych	
Budynki w złym stanie technicznym	2 (3,7%)	2 (3,7.%)	.2 placówki (Przedszkole ,PSP) mieszczą się w budynkach nieprzystosowanych o niewłaściwym stanie technicznym.
Budynki w złym stanie higienicznym	0 (0%)	0 (0%)	Nie stwierdzono
Placówki w budynkach bez wodociągu podłączonego do sieci	0. (0.%)	0 (0%)	Wszystkie budynki oświatowo wychowawcze podłączone są do sieci wodociągowej miejskiej lub

(miejskiej/ gminnej/ wiejskiej) z własnym ujęciem wody			gminnej.
Placówki w budynkach bez kanalizacji podłączonej do sieci (miejskiej/ gminnej/ wiejskiej) z własnym szambem lub oczyszczalnią ścieków	24 (44,4%)	24 (44,4.%)	22 placówki oświatowo wychowawcze posiada własne szamba i 2 szkoły podstawowe posiadają własne oczyszczalnie ścieków.
Niewystarczająca liczba urządzeń ustępowych	1 (1,8%)	1 (1,8%)	Niewystarczającą liczbę urządzeń sanitarnych stwierdzono w 1 Zespole Szkół
Korzystanie z ustępów zewnętrznych	0 (0.%)	0 (0%)	Nie występują
Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej	0. (0.%)	0. (0.%)	Nie występują
Inne – jakie? (istotne i charakterystyczne dla nadzorowanego terenu)	0 (0%)	0 (0.%)	Nie dotyczy

W ramach nadzoru nad warunkami nauczania i wychowania pracownik HDiM przeprowadził 72 kontrole w placówkach oświatowo- wychowawczych, z których wynika, że:

- w zakresie funkcjonalności i stanu technicznego budynków istnieją:
  - 1 Szkoła Podstawowa w Psarach o złym stanie technicznym, w którym stwierdza się -nietypowe ciągi komunikacyjne oraz pomieszczenia do nauki.
  - 1 Przedszkole Miejskie Nr 3 w Pułtusku funkcjonuje w starym budynku jednorodzinny, w którym stwierdza się:
    - sanitariaty ogólnodostępne zlokalizowane na jednej kondygnacji, nietypowe ciągi komunikacyjne.

- Wszystkie placówki szkolne mieszczą się w budynkach podłączonych do wodociągu sieci miejskiej lub gminnej.
- Placówki w budynkach z własnym szambem-24 (PSP-14 oraz 2 posiadające własną oczyszczalnię ścieków, PG-3, Zespoły Szkół-3 przedszkola-2)

Niewystarczająca liczba urządzeń ustępowych- w 1 obiekcie odnotowano ponadnormatywną liczbę uczniów przypadających na urządzenia ustępowe.

Analiza w zakresie higienizacji procesów nauczania

a) dostosowanie mebli do wzrostu uczniów /stoliki i krzesła/

Podczas kontroli zwracano uwagę na :

- sposób dostosowania mebli edukacyjnych do wysokości ciała uczniów,
- sposobu dokumentowania w placówce doboru mebli edukacyjnych,
- właściwe zestawienie i dobieranie mebli dla uczniów
- właściwe oznakowanie
- posiadanie certyfikatów na sprzęt i meble edukacyjne.

Uzyskane wyniki z kontroli wskazują, że w ocenianych szkołach sale lekcyjne są w dużym stopniu odpowiednio wyposażone w meble dostosowane do wzrostu uczniów. Rozwiązanie problemu odpowiednich mebli szkolnych nie jest proste. Jak wynika z odpowiedzi dyrektorów szkół, sytuacja ta podyktowana jest niedostatkiem pieniędzy w szkołach. Dodatkowym utrudnieniem w procesie zapewnienia uczniom odpowiednich mebli jest system klas-pracowni. Stan wyposażenia kontrolowanych placówek w certyfikowane meble i sprzęt sportowy ulega znacznej poprawie. Sukcesywnie wymieniane jest wyposażenie w certyfikowane meble.

We wszystkich placówkach ławki ustawione są tak, aby światło naturalne padało z lewej strony w stosunku do tablicy. Inne ustawienie ławek jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy wymaga tego metodyka realizacji programu z określonych przedmiotów, głównie nauki języków obcych.

b) higiena pracy umysłowej/ocena tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych/

W ramach nadzoru nad prawidłowym przebiegiem procesu nauczania i wychowania we wszystkich nadzorowanych placówkach szkolnych dokonano higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych. Ocenie poddano rozkładu zajęć lekcyjnych w 20-PSP(w141 oddziałach), 6-PG(46 oddziałach), 7-ZS(w116 oddziałach).Znacznie poprawiła się organizacja procesu nauczania i wychowania. W badanych placówkach nie stwierdzono niezgodności tygodniowego rozkładu lekcji z przepisami prawnymi oraz z zasadami higieny

4. Sytuacja w zakresie żywienia zbiorowego oraz dożywiania dzieci i młodzieży.

a) formy prowadzonego dożywiania w szkołach oraz powszechność korzystania z tych posiłków przez dzieci i młodzież.

W porównaniu z rokiem ubiegłym poprawie uległo prowadzenie dożywiania.

Wszystkie placówki prowadzą dożywianie dzieci i młodzieży. Liczba jedzących ciepłe posiłki wzrosła głównie za sprawą dofinansowania ich przez MOPS-y i GOPS-y.

Wszyscy uczniowie szkół podstawowych korzystali z mleka dotowanego z funduszy unijnych w ramach Programu Narodowego „Szklanka Mleka”

5. Ocena przygotowania i przebiegu wypoczynku dzieci i młodzieży w placówkach sezonowych w aspekcie wymagań sanitarno-higienicznych.

Bieżący nadzór sanitarny nad placówkami sezonowego wypoczynku Akcji Letniej i Zimowej prowadzony był na podstawie zgłoszeń zarejestrowanych w bazie MEN, których w 2014 r. na nadzorowanym terenie odnotowano ogółem 13 turnusów akcji letniej i akcji zimowej, a także w placówkach wypoczynku w miejscu zamieszkania, które nie dokonały rejestracji w bazie MEN, jednak PSSE posiadała informacje o

prowadzeniu takiej akcji przez szkoły, MDK-i, świetlice środowiskowe i inne placówki pracy pozaszkolnej .

Placówki były dobrze przygotowane do wypoczynku dzieci i młodzieży. W trakcie trwania wypoczynku nie stwierdzono istotnych uchybień sanitarnych oraz przypadków zachorowań i wypadków. W czasie trwania letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, PIS podejmowała stosowne działania oświatowo-zdrowotne propagujące właściwe zachowania uczestników, m.in. informowano organizatorów oraz przebywające dzieci i młodzież o zagrożeniach mogących wystąpić w miejscu ich przebywania. Rozmowy indywidualne przeprowadzone z organizatorami i uczestnikami dotyczyły przede wszystkim istniejących zagrożeń zdrowotnych w trakcie wypoczynku letniego, ochrony przed nimi, zasad zdrowego stylu życia oraz profilaktyki chorób zakaźnych ze szczególnym uwzględnieniem chorób meningokowych. W ramach zapewnienia bezpieczeństwa zdrowego podczas letniego wypoczynku, dostarczono komunikaty, ulotki dotyczące: zatruc pokarmowych, zatruc grzybami. Powyższe materiały dotarły do opiekunów oraz kierowników letniego wypoczynku.

6. Wnioski

Oceny warunków sanitarno-higienicznych dokonano na podstawie kontroli w 54 placówkach stałych oraz w 5 placówkach wypoczynku (.letniego-3 i 2 zimowego) Stan sanitarno techniczny w 3 placówkach wymagał poprawy, co skutkowało wystawieniem 3 decyzji administracyjnych nakazujących, usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny w placówkach oświatowo-wychowawczych w powiecie pułtuskim należy ocenić jako dobry, ulega on ciągłej poprawie. Znacznie poprawiła się organizacja procesu nauczania i wychowania, w badanych placówkach nie stwierdzono niezgodności tygodniowego rozkładu lekcji z przepisami prawnymi oraz zasadami higieny. Wyniki kontroli wskazują na duży postęp w zapewnieniu odpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych. We wszystkich nadzorowanych placówkach zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny. Podejmowane są działania mające na celu dostosowanie istniejącej bazy lokalowej do obowiązujących przepisów i standardów. Jednak w dalszym ciągu istnieją obiekty nie spełniające warunków do prawidłowego funkcjonowania zakładów nauczania i wychowania. Są to np.:

- szkoły nie posiadające bazy do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.
- * placówki szkolne mieszczące się w budynkach nieprzystosowanych, o złym stanie technicznym.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest jednym z istotnych ogniw mających wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo dzieci i młodzieży. Nadal będzie prowadziła działalności w zakresie poprawy warunków higieniczno-sanitarnych, procesów nauczania i wychowania oraz intensyfikować współdziałanie z organami założycielskimi i dyrektorami placówek celem wspierania ich w usuwaniu nieprawidłowości i rozwiązywaniu problemów.

8. Ocena narażenia w środowisku pracy.

➤ Zakres działania higieny pracy

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny pracy w celu ochrony zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobiegania powstawaniu chorób, w tym zawodowych. Do ustawowych zadań w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie higieny pracy, należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące;

- utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy,
- warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganiu powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy,
- przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach obowiązków wynikających z tej ustawy oraz rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych,
- przestrzegania przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prekursorów narkotykowych oraz rozporządzenia Rady określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi,
- kontrola przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej.

Do zakresu działania higieny pracy należy również;

- 1) przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych w przypadku podejrzenia choroby zawodowej oraz wydawanie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub decyzji o braku podstaw do jej stwierdzenia;
- 2) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych (dopalaczy) na terenie kraju.

W 2014 roku działania kontrolne były nakierowane na prowadzenie nadzoru;

- w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy,

- nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze,

- nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle drzewnym”,

- nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 w kierunku ustalenia, czy znajdujące się w obrocie i stosowaniu ww produkty zostały odpowiednio sklasyfikowane, oznakowane, właściwie przechowywane i stosowane,

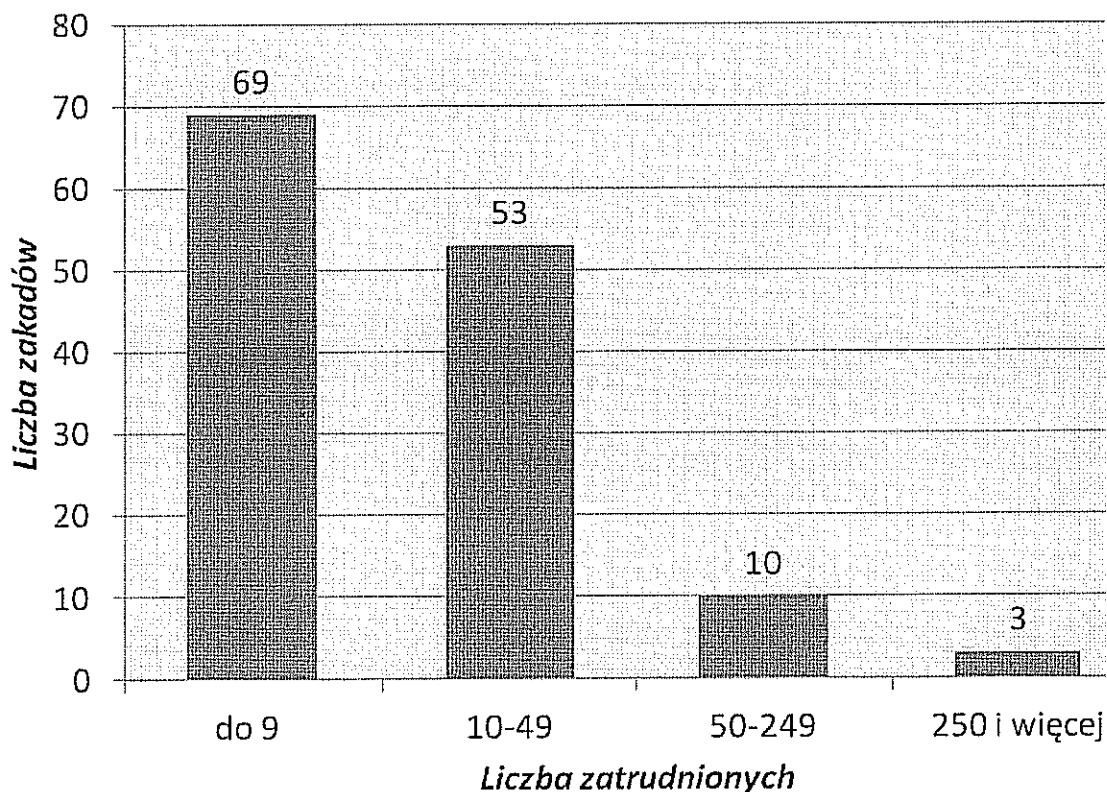
- nad przygotowaniem pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032,

- nad przestrzeganiem zakazu wprowadzania do obrotu i wytwarzania środków zastępczych.

➤ **Nadzór nad zakładami pracy.**

W 2014 roku w ewidencji w zakresie higieny pracy znajdowało się 135 zakładów w 30 działach gospodarki zatrudniających 3293 pracowników. W ponad 50% (69 zakładów) są to zakłady zatrudniające do 9 pracowników. Trzy zakłady zatrudniają 250 i więcej pracowników. Są to zakłady należące do branż sklasyfikowanych w PKD 10 (produkcja artykułów spożywczych), PKD 27 (produkcja urządzeń elektrycznych) i PKD 37 (produkcja mebli). W 10 zakładach jest zatrudnionych od 50 do 249 pracowników. Strukturę zatrudnienia w zakładach nadzorowanych przez higienę pracy przedstawia poniższa grafika.

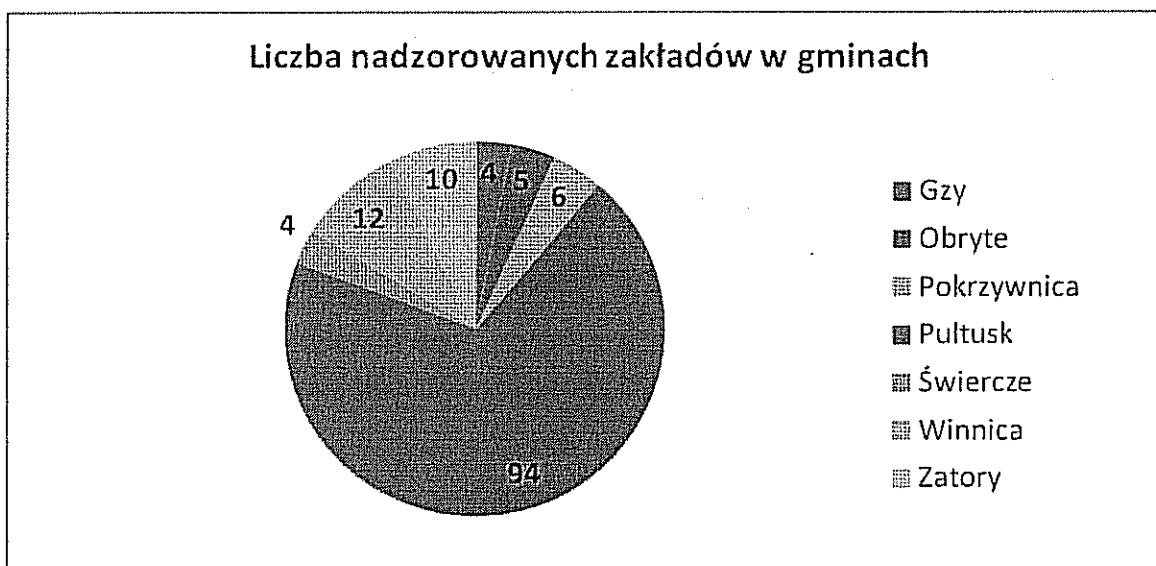
Struktura zatrudnienia

W 2014 roku w ewidencji nadzoru higieny pracy znajdowały się następujące zakłady pracy (wg Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007);

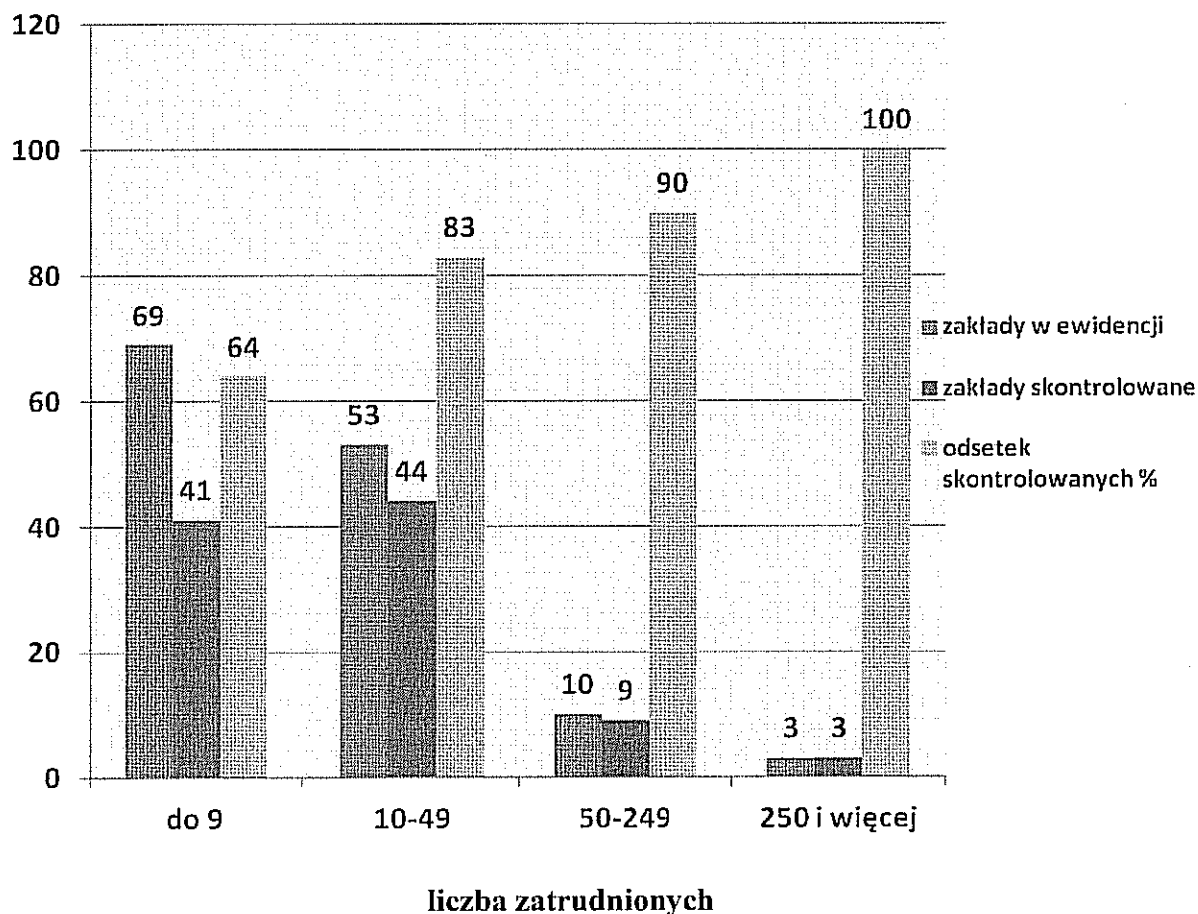
- rolnictwo i leśnictwo (PKD 01-03)- 4 zakłady,
- produkcja artykułów spożywczych (PKD 10)- 15 zakładów,
- produkcja odzieży (PKD 14)- 4 zakłady,
- produkcja wyrobów z drewna (PKD 16)- 3 zakłady,
- produkcja papieru i wyrobów z papieru (PKD 17)- 1 zakład,
- produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (PKD 22)- 3 zakłady,
- produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (PKD 23)- 3 zakłady,
- produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (PKD 25)- 14 zakładów,
- produkcja urządzeń elektrycznych (PKD 27)- 1 zakład,
- produkcja pojazdów samochodowych (PKD 29)- 1 zakład,
- produkcja mebli (PKD 31)- 5 zakładów,
- naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń (PKD 33)- 1 zakład,

- wytwarzanie i zaopatrywanie w gorącą wodę dla celów grzewczych (PKD 35)- 1 zakład,
- pobór uzdatnianie i dostarczanie wody (PKD 36-39)- 7 zakładów,
- budownictwo (PKD 41-43)- 3 zakłady,
- handel hurtowy i detaliczny (PKD 45-47)- 54 zakłady,
- transport i gospodarka magazynowa (PKD 49)- 1 zakład,
- badania i analizy techniczne (PKD 71) – 1 zakład,
- administracja publiczna i edukacja (PKD 84-85)- 3 zakłady,
- opieka zdrowotna i pomoc medyczna (PKD 86)- 7 zakładów,
- archiwa (PKD 91)- 1 zakład,
- rekreacja, kultura, rozrywka (PKD 93)- 1 zakład,
- działalność organizacji religijnych (PKD 94)- 1 zakład.

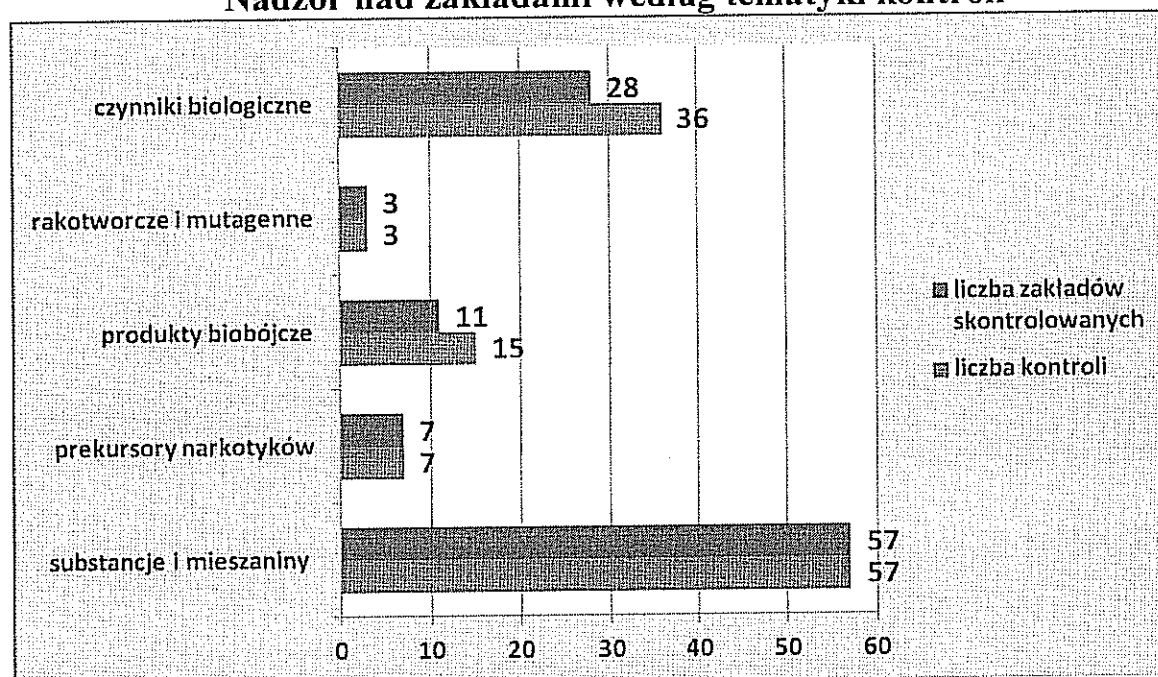
W 2014 roku z zakresu higieny pracy dokonano 141 wizytacji (kontrole podstawowe, kontrole sprawdzające) w 97 zakładach pracy zatrudniających 2912 pracowników. Kontrolą objęto 72% zakładów znajdujących się w ewidencji higieny pracy. Nadzorem objęto zakłady o różnej wielkości zatrudnienia. Największy odsetek skontrolowanych zakładów dotyczy firm o największym zatrudnieniu. Odsetek ten waha się od 100% dla zakładów zatrudniających 250 i więcej pracowników, do 59% dla zakładów zatrudniających poniżej 9 pracowników. Poniżej przedstawiono wykres obrazujący liczbę wizytacji w zakładach pracy w zależności od wielkości zatrudnienia.

Liczba kontroli w zależności od wielkości zatrudnienia

Kontrole zakładów pracy obejmowały zagadnienia nadzoru nad; stosowaniem i wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3, produktami biobójczymi, w zakresie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, czynnikami biologicznymi w środowisku pracy. Poniżej przedstawiono graficzne zestawienia liczby kontroli wg tematyki oraz liczby skontrolowanych zakładów wg tematyki.

Nadzór nad zakładami według tematyki kontroli

W 2014 roku wydano ogółem 66 decyzji administracyjnych, w tym;

- 1) 36 nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień higieniczno-sanitarnych,
- 2) 27 przedłużających wykonanie zaleceń,
- 3) 2 w sprawie chorób zawodowych,
- 4) 1 wygaszającą.

W wydanych decyzjach zawarto 69 nakazów dotyczących między innymi; przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia (44 nakazy), nieprawidłowości w zakresie szkodliwych czynników biologicznych (5 nakazów), braku oceny ryzyka zawodowego (3 nakazy). Pozostałe nakazy dotyczyły nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz braku zaświadczeń lekarskich o braku przeciwwskazań do wykonywania czynności na określonych stanowiskach. Nie prowadzono postępowania administracyjno-egzekucyjnego i nie nakładano mandatów karnych.

W warunkach przekroczeń NDS/NDN (najwyższych dopuszczalnych stężeń/natężeń), czynników szkodliwych dla zdrowia pracuje 66 pracowników narażonych na hałas słyszalny (produkcja mebli, materiałów budowlanych, kazeiny). Obniżenie natężenia hałasu metodami technicznymi jest trudne, a czasami wręcz niewykonalne z techniczno-ekonomicznego punktu widzenia. Producenci

wypuszczają na rynek maszyny emitujące hałas na granicy dopuszczalnego poziomu hałasu (85 dB), a często, nowe maszyny fabrycznie przekraczają dopuszczalne normy emisji. W takim przypadku producenci maszyn i urządzeń nakazują w instrukcjach stosowanie ochron osobistych. Pracownicy zatrudnieni w warunkach narażenia na hałas są wyposażeni w indywidualne ochronniki słuchu, strefy zagrożenia hałasem są oznakowane.

W pomieszczeniach zakładów pracy wprowadzony jest zakaz palenia tytoniu. Część zakładów zorganizowała palarnie lub wyznaczyła miejsca do palenia tytoniu. W 2014 r. oddano do użytkowania nowe pomieszczenia higieniczno sanitarne dla pracowników największego zakładu branży produkcji mebli.

Mardom.pro (zdjęcie www.mardom.com.pl)

Podczas przeprowadzanych kontroli informowano pracodawców o aktach prawnych zobowiązujących ich do zapewnienia pracownikom właściwych, bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, stosowania środków profilaktycznych zabezpieczających przed powstawaniem chorób, informowania o zagrożeniach i szkolenia pracowników. Uświadamiano pracowników o konieczności stosowania środków ochrony indywidualnej w celu ochrony przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień mogących mieć

wpływ na zdrowie ludzi, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stosował wystąpienia kierowane do osób odpowiedzialnych za stan sanitarno-higieniczny.

➤ **Nadzór nad substancjami chemicznymi ich mieszaninami**

W 2014 r. w ewidencji higieny pracy znajdowało się 38 podmiotów zajmujących się dystrybucją substancji chemicznych i ich mieszanin zajmował oraz 52 podmioty stosujące w swojej działalności zawodowej substancje lub mieszaniny chemiczne. W opisywanym roku dokonano 57 kontroli (23 kontrole u dystrybutorów i 24 u stosujących substancje lub mieszaniny). Na terenie PSSE brak jest producentów i formulatorów (formulator to przedsiębiorstwo, które miesza substancje lub mieszaniny chemiczne celem wprowadzenia ich na rynek). Wydano jedną decyzję dotyczącą sporządzenia spisu stosowanych substancji i mieszanin. Przeprowadzono dwie kontrole tematyczne dotyczące wkładów do e-papierosów. Dokonano kontroli opakowań 24 niebezpiecznych produktów chemicznych znajdujących się w obrocie konsumenckim. Kontrolowano prawidłowość klasyfikacji, oznakowania, obecność zamknięć utrudniających otwarcie przez dzieci i wyczuwalnych dotykiem ostrzeżeń o niebezpieczeństwie. Nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości dotyczących znakowania opakowań substancji i mieszanin niebezpiecznych znajdujących się w obrocie konsumenckim. W ramach nadzoru nad stosującymi substancje i mieszaniny chemiczne niebezpieczne kontrolowano pracodawców pod kątem posiadania aktualnych kart charakterystyki, spisu stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych, dostępności instrukcji stanowiskowych, sposobu przechowywania i magazynowania.

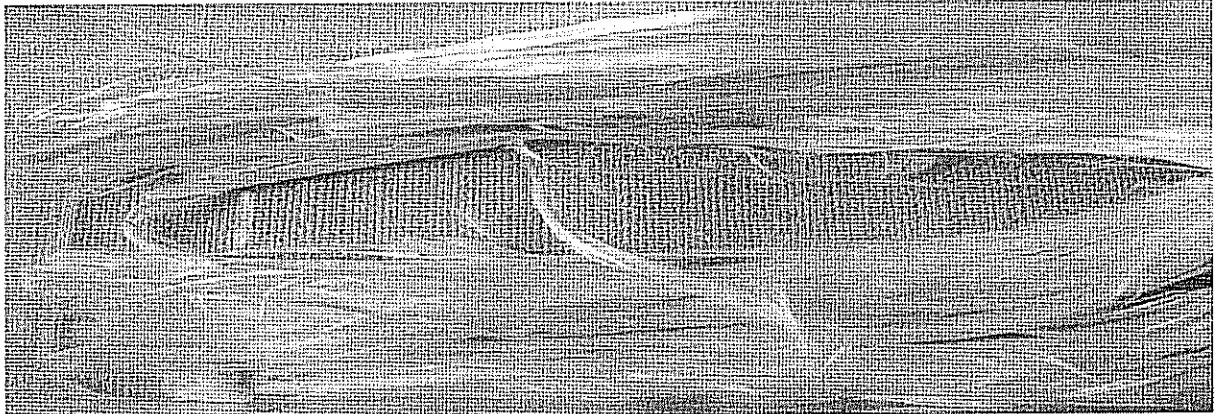

GLAZ BUD Pułtusk (zdjęcie www.glazbud.com.pl)

Substancje i mieszaniny chemiczne niebezpieczne używane są do malowania elementów drewnianych, metalowych, klejenia elementów drewnianych, produkcji materiałów budowlanych oraz analiz laboratoryjnych. Na terenie 34 podmioty wprowadzają do obrotu produkty biobójcze. Przeprowadzono 11 kontroli podmiotów wprowadzających produkty biobójcze i 4 kontrole stosujących te produkty. Istotnych uchybień nie stwierdzono.

➤ **Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi, rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy.**

W ewidencji PSSE w Pułtusku znajdują się 33 podmioty, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne. Pod kątem występujących w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych przeprowadzono 36 kontroli w 28 podmiotach gospodarczych. Wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie 5 stwierdzonych uchybień. Uchybienia dotyczyły uodpornienia pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne przy użyciu dostępnych szczepionek. Liczba narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne wynosi ogółem 545 osób, w tym 285 osób narażonych jest na czynniki biologiczne zaliczane do 3 grupy zagrożenia (*czynniki, które mogą wywoływać u ludzi ciężkie choroby, są niebezpieczne dla pracowników, a rozprzestrzenienie ich w populacji ludzkiej jest bardzo prawdopodobne; zazwyczaj istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia*).

Włókna azbestu(zdjęcie wikipedia.org)

Na terenie powiatu pułtuskiego w trzech zakładach pracy występuje narażenie na substancje rakotwórcze (w dwóch zakładach do analiz chemicznych). Ogółem w trzech zakładach pracy narażonych jest 21 osób, w tym 19 kobiet. Do ogólnej liczby narażonych nie ujęto pracowników diagnostyki obrazowej (narażenie na promieniowanie jonizujące) zatrudnionych w Szpitalu Powiatowym Sp. z o.o. w Pułtusk, który jest nadzorowany przez PWIS w Warszawie. W 2014 r. przeprowadzono 3 kontrole w tych zakładach. Nie stwierdzono istotnych uchybień. Jeden zakład zajmuje się usuwaniem wyrobów zawierających azbest (dachowe płyty azbestowo-cementowe). Osoby zatrudnione przy usuwaniu płyt azbestowych posiadają wymagane kwalifikacje zdrowotne ,przeszkolenia w zakresie bhp oraz wyposażeni są w odzież ochronną i sprzęt ochrony osobistej.

➤ **Promocja zdrowia**

1. Na stronie internetowej PPSE zamieszczono;
  - CLP 2015: Działaj teraz. Krótki poradnik na temat klasyfikacji i oznakowania chemikaliów w UE,
  - plakat i ulotkę kampanii „Stres w pracy? Nie dziękuję”,
  - REACH - Małe i średnie przedsiębiorstwa- Ulotka ECHA „Bezpieczeństwo chemikaliów a twoja firma.
2. W ramach kampanii „Stres w pracy? Nie dziękuję” rozdano ulotki do 10 zakładów (około 1580 pracowników).
3. Gazetka informacyjna nt. „Stres w pracy? Nie dziękuję” w siedzibie PSSE.
4. Przeprowadzono 91 kontroli w zakresie realizacji ustawy o ochronie przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
5. Podczas kontroli udzielano porad i instruktaży dotyczących higieny środowiska pracy.

➤ **Podsumowanie i wnioski**

- od kilku lat liczba stwierdzonych chorób zawodowych utrzymuje się na tym samym poziomie,
- w ogólnej liczbie stwierdzanych chorób dominują choroby narządu głosu wśród nauczycieli,
- w dalszym ciągu utrzymuje się narażenie na hałas ponadnormatywny,
- nie stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych w zakresie substancji chemicznych i pyłów,
- działania organizacyjno-techniczne, stosowanie środków ochrony indywidualnej i profilaktyka lekarska to główne sposoby zapobiegania skutkom szkodliwego oddziaływania czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- stan sanitarny większości kontrolowanych zakładów pracy należy uznać za zadawalający,
- nie było przypadków wycofania z obrotu produktów biobójczych,
- generalnie przestrzegany jest zakaz palenia tytoniu w miejscach pracy,
- nie zidentyfikowano przypadków dystrybucji środków zastępczych,

9. Nadzór nad prekursorami narkotyków i środkami zastępczymi.

Prekursory narkotyków to substancje, mające legalne zastosowanie, ale które często wykorzystywane są do nielegalnej produkcji narkotyków. Przykładowo nadmanganian potasu wykorzystywany jest do nielegalnej produkcji kokainy, a bezwodnik octowy do produkcji heroiny. Na terenie działalności PPIS w Pułtusku w siedmiu zakładach stosowane są prekursory narkotyków kat. 2 i 3. Są to następujące prekursory;

- kwas solny (kat. 3)- analizy chemiczne, mycie kolumn jonitowych,
- kwas siarkowy (kat. 3)- analizy chemiczne,
- aceton (kat. 3)- rozcieńczalnik do lakierów,
- metyloetyloketon (kat.3)- mycie spodów obuwniczych,
- nadmanganian potasu (kat. 2)- analizy chemiczne.

Wszystkie zakłady stosujące prekursory zostały skontrolowane. Na naszym terenie nie ma producentów, dystrybutorów, eksporterów i importerów prekursorów

narkotyków kat. 2 i 3. Zakłady stosujące prekursory prowadzą ewidencje przychodu i rozchodu oraz posiadają karty charakterystyki tych substancji.

Środek zastępczy, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii oznacza substancję pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w każdym stanie fizycznym lub produkt, roślinę, grzyba lub ich część, zawierające taką substancję, używane zamiast środka odurzającego lub substancji psychotropowej lub w takich samych celach jak środek odurzający lub substancja psychotropowa, których wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych; do środków zastępczych nie stosuje się przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów. W 2014 r. do PPIS w Pułtusk zgłoszono 11 przypadków podejrzeń o zatrucie środkami zastępczymi. W 10 przypadków były to osoby płci męskiej, w 8 przypadkach (73%) były to osoby niepełnoletnie. Osoby te były hospitalizowane w Szpitalu Powiatowym w Pułtusk. W dwóch przypadkach pacjentów przewieziono do innych placówek leczniczych, pozostałe po krótkotrwałym pobycie opuściły szpital. Środki te w zdecydowanej większości zostały nabyte w drodze zakupów internetowych. Na terenie powiatu pułtuskiego nie zidentyfikowano przypadków dystrybucji lub wytwarzania środków zastępczych.

Przykłady „dopalaczy” (zdjęcie upload.wikimedia.org)

Państwowa Inspekcja Sanitarna na terenie powiatu prowadzi działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania wytwarzaniu i obrotowi środkami zastępczymi. W placówkach szkolnych organizowane są pogadanki dotyczące zagrożeń wynikających ze stosowania dopalaczy. Przekazywane są materiały edukacyjne, scenariusze zajęć dla rodziców i dzieci. Materiały edukacyjne udostępniane są bezpośrednio rodzicom i uczniom, są one również zamieszczane na stronie internetowej PSSE w Pułtusk. W zakresie zwalczania ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych nawiązano współpracę z Komendą Powiatową Policji w Pułtusk oraz Strażą Miejską w Pułtusk. We współpracy ze Szpitalem Powiatowym w Pułtusk rejestrowane są wszystkie przypadki podejrzeń zatruc środkami zastępczymi. PPIS w Pułtusk prowadzi dochodzenia w kierunku ustalenia źródeł nabycia „dopalaczy”. Na podstawie danych KPP w Pułtusk i własnych, nie stwierdzono w 2014 na terenie powiatu zorganizowanych miejsc dystrybucji środków zastępczych.

IV. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

I. OBSADA KADROWA

1. Pracownicy Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w poszczególnych PSSE:

Lp.	Imię i nazwisko	Wykształceni e	Specjalizacja/ Studia podyplomowe	Stanowisko	Staż pracy ogółem	Staż pracy w OZ i PZ
1.	Barbara Duszczyk	Wyższe	Nie dotyczy	asystent OZiPZ	29 lat	4 lata

2. Ocena obsady kadrowej^{li}:

Nie nastąpiły zmiany w ocenie obsady kadrowej w stosunku do roku poprzedniego.

II. CHARAKTERYSTYKA PLACÓWEK W POWIECIE

Rodzaj placówki	Liczba placówek objętych działaniami oz i pz
-----------------	---

Przedszkola	14
Szkoły podstawowe	26
Gimnazja	11
Szkoły ponadgimnazjalne	5
Szkoły wyższe	1
Inne placówki nauczania i wychowania	4
Podmioty lecznicze (z wyłączeniem szpitali)	15
Szpitale	1

Nadzorowanie działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia.

Lp	Jednostka Państwowej Inspekcji Sanitarnej	Liczba nadzorowanych jednostek	Liczba wizytacji w nadzorowanych jednostkach
	0	1	2
1.	PSSE	79	15

III. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNO – SZKOLENIOWAⁱⁱⁱ

1. Szkolenia organizowane/ współorganizowane przez PSSE w ramach działalności oz i pz:

Liczba szkoleń	Liczba uczestników szkoleń
0/0	0/0

2. Konferencje organizowane/ współorganizowane przez PSSE w ramach działalności oz i pz:

Liczba konferencji	Liczba uczestników konferencji
0	0

3. Narady organizowane/ współorganizowane przez PSSE w ramach działalności oz i pz:

Liczba narad	Liczba uczestników narad
16	86

4. Poradnictwo

Liczba porad	Liczba osób, którym udzielono poradnictwa
10	127

IV. REALIZACJA INTERWENCJI PROGRAMOWYCH

1. PROGRAMY OGÓLNOPOLSKIE.

1.1. „Trzymaj Formę!”

Ofertę realizacji programu „Trzymaj Formę!” przedstawiono wszystkim 11 szkołom gimnazjalnym i 26 szkołom podstawowym z terenu powiatu pułtuskiego. Program realizowany był zgodnie z założeniami i celami programowymi. Odbiorcami było 282 uczniów klas gimnazjalnych, 203 klas V i VI szkoły podstawowej oraz 276 rodziców. Program realizowało 7 szkół podstawowych i 3 gimnazja.

Liczba odbiorców programu: 830 osób.

- Sporządzenie i przesłanie pism z ofertą programową do wszystkich szkół z terenu powiatu pułtuskiego.
- **Organizacja narady – 2 dla szkolnych realizatorów programu, dystrybucja materiałów stanowiących oprzyrządowanie programu.**
- **Pogadanki – 2 dla 61 uczniów szkoły podstawowej, przeprowadzona z pracownikiem HŻŻiPU.**
- Przeprowadzenie 4 ocen programu podczas wizytacji.

Wnioski

W roku szkolnym 2013/2014 do VIII edycji programu „Trzymaj Formę!” przystąpiły 3 gimnazja i 7 szkół podstawowych. Dla porównania – do VI edycji

przystąpiła tylko 2 gimnazja i 5 szkół podstawowych z terenu powiatu pułtuskiego. Wszystkie placówki realizujące program zadeklarowały udział w nowym roku szkolnym. Program cieszy się dużym zainteresowaniem i dobrze komponuje się z różnymi działaniami prozdrowotnymi realizowanymi w szkołach.

1.2. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu. Cele i Zadania na rok 2013.

W roku sprawozdawczym 2014 prowadzono przez pracowników PIS monitoring realizacji zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w ramach prowadzonego nadzoru bieżącego w obiektach wymienionych w ustawie, w tym:

- przedsiębiorstwach podmiotów leczniczych -68 kontroli,
  - jednostkach organizacyjnych systemu oświaty- 64 kontrole,
  - zakładach pracy- 91 kontroli,
  - zakładach gastronomicznych- 56 kontroli.
-
- Dystrybucja plakatów i ulotek informacyjnych do 22 placówek oświatowych i 2 przedsiębiorstw podmiotów leczniczych -527 szt.
  - Omówienie własnej prezentacji multimedialnej pt. „Uzależnienie od tytoniu” dla klas IV PSP nr 4 w Pułtusku – 78 odbiorców.
  - Odbyto 1 naradę organizacyjną z organizatorami dożynek i pracownikami PSSE w zakresie i organizacji stoisk informacyjno- pomiarowych- 4 uczestników.
  - Współrealizacja Rajdu Profilaktycznego pt. „ Ni zamykaj oczu..” z PD Nr 1 w Pułtusku. W Rajdzie uczestniczyło 56 uczniów i nauczycieli z 11 placówek oświatowych powiatu pułtuskiego.
  - Zamieszczenie na stronie internetowej Stacji baneru i spotu reklamowego „Dymek” w ramach realizacji kampanii POZNPT w Polsce.

W ramach POZNPT realizowano następujące programy edukacyjne.

1.2.1 „Czyste powietrze wokół nas”

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej realizowało 3 przedszkola i 5 oddziałów przedszkolnych.

Program realizowany był zgodnie z założeniami i celami. Odbiorcami było 371 dzieci 3-6 letnich oraz ich 309 rodziców. Ogółem 680 odbiorców programu.

- Sporządzenie i przesłanie pism z ofertą programową do wszystkich szkół z terenu powiatu pułtuskiego- 48 odbiorców.
- **Organizacja narady – 1 dla 7 przedszkolnych realizatorów programu, dystrybucja materiałów stanowiących oprzyrządowanie programu.**
- **Przekazanie informacji o programie do 2 gazet lokalnych.**
- **Liczba przeprowadzonych wizytacji programu przez PSSE -6**
- **Ukazanie się artykułu w „Sygnaturce kolegiackiej” nt. realizacji programu przez Przedszkole Miejskie Nr 3 w Pułtusk.**

Wnioski

Program dostosowany do możliwości intelektualnych i rozwojowych dzieci w wieku przedszkolnym. Dzieci chętnie uczestniczyły w zajęciach, które pogłębiły wiedzę na temat szkodliwości dymu tytoniowego. Bardzo cenne były wskazówki metodyczne oraz załączniki poradnika, które posłużyły, jako pomoce dydaktyczne. Program umożliwił wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdzie inne osoby palą przy nich papierosy. Duże zaangażowanie rodziców spowodowało, że program budzi zainteresowanie a jego realizacja pobudziła do refleksji i uświadomiła konieczność dbania o zdrowie swoje i swoich najbliższych.

1.2.2. „Nie pal przy mnie proszę”

Program szkolnej edukacji antytytoniowej realizowały 5 szkół podstawowych z powiatu pułtuskiego. Program realizowany był zgodnie z założeniami i celami programowymi. Odbiorcami było 240 uczniów kl. I-III oraz ich 176 rodziców. Ogółem 416 odbiorców programu.

W ramach realizacji projektu podjęto następujące działania:

- Sporządzenie i przesłanie pism z ofertą programową do wszystkich szkół z terenu powiatu pułtuskiego- 48 odbiorców.
- **Organizacja narady – 1 dla 5 szkolnych realizatorów programu, dystrybucja materiałów stanowiących oprzyrządowanie programu.**
- **Przeprowadzenie 5 pogadanek dla 338 osób (rodzice i uczniowie) uczestniczących w programie.**

- **Przeprowadzenie 3 oceny programu w trakcie wizytacji.**

Wnioski

Program jest przystosowany do wieku rozwojowego uczniów i całkowicie wpisuje się w ramy Szkolnego Programu Profilaktyki. Nauczyciele i uczniowie chętnie uczestniczyli w realizacji zaproponowanych zajęć warsztatowych i przedsięwzięć wzmacniających program.

1.3. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”- projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach Szwajcarsko- Polskiej współpracy.

Celem programu jest ograniczenie używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym. Grupą docelową objętą działaniami w ramach programu są osoby kobiety w wieku 19-49 lat. Pośrednio-rodziny kobiet, lekarze, nauczyciele, uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, pracownicy PIS, pracodawcy, ogół społeczeństwa. Termin realizacji 1 lipca 2012r. -31 grudnia 2016 r.

W ramach realizacji projekt podjęto następujące działania:

- Sporządzenie i przesłanie oferty programowej dyrektorom szkół ponadgimnazjalnych- 5 szkoły
- Umieszczono na stronie internetowej Stacji 2 logo projektu oraz informacje o projekcie do pobrania.
- 3 szkolnych realizatorów programu uczestniczyło w szkoleniu w ramach projektu KIK/68, przeprowadzonym przez GIS.
- Odbyto 2 narady (pozyskania partnerów i organizacji stoiska informacyjno- pomiarowego- 6 uczestników) w ramach uczestnictwa w Dożynkach Powiatowo- Gminnych 2014 w Gzach.
- Organizacja stoiska informacyjno- pomiarowego (badanie ciśnienia tętniczego, poziomu cukru, i tlenu węgla u osób przypadkowo wdychających dym papierosowy i palaczy) na dożynkach Powiatowo- Gminnych w Gzach.
- Udzielanie porad prozdrowotnych osobom odwiedzającym stoisko (64 osoby).

- Dystrybucja ulotek informacyjnych- 120 szt.
- Organizacja ekspozycji wizualnej przez rozstawienie rollupa informującego o programie.

Wnioski

Program jest w trakcie realizacji.

1.4. Realizacja programu edukacyjnego pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość”.

Program realizowany w ramach Projektu „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”- projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach Szwajcarsko- Polskiej współpracy.

Program realizowały 3 szkoły ponadgimnazjalne z terenu powiatu pułtuskiego.

Program realizowany był zgodnie z założeniami i celami programowymi. Odbiorcami było 56 uczniów.

1.5. Profilaktyka HIV/AIDS w ramach Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania HIV

„Światowy Dzień Walki z AIDS” i kampania do środowisk medycznych „Znam rekomendacje PTN AIDS. Zalecam test na HIV”, Kampania edukacyjna „Jeden test. Dwa życia. Zrób test na HIV. Dla siebie i swojego dziecka”

Program realizowało 17 placówek oświatowych i 11 podmioty lecznicze. Ogółem 3726 odbiorców i 143 podmiotów, w których realizowano interwencję- (2275- uczniów, ok. 43 nauczycieli, 438 rodziców.).

Zasadnicze działania wynikające z założeń programu:

- Odbyto 1- naradę dot. organizacji - (4 osoby).
- Dystrybucja materiałów – do 29 adresatów (850 szt.) dla 753 odbiorców
- Przekazano do 3 gazet lokalnych materiały dotyczące kampanii **„Znam rekomendacje PTN AIDS. Zalecam test na HIV”, „Jeden test. Dwa życia” oraz** informację na temat obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS do 11 przedsiębiorstw podmiotów leczniczych, 16 placówek oświatowych i Rektora A H.
- Przekazano 2 informacje o działalności P K-D w kierunku HIV/AIDS, znajdujących się w najbliższym terenie do (Biblioteki Pedagogicznej i Poradni K w Przychodni Rejonowej).

- Umieszczono na stronie internetowej Stacji materiały dot. kampanii oraz na stronach internetowych lokalnych gazet.

Dodatkowe działania wzmacniające program:

- Współorganizowano spotkanie dla nauczycieli, pedagogów i uczniów klas szkoły ponadgimnazjalnej i gimnazjalnych (9 szkół), na którym wyświetlono film edukacyjny pt „HIV i inne zakażenia przenoszone drogą płciową”.- 115 osób (w tym 19 nauczycieli i pedagogów, 3 pracowników biblioteki).
- Na ww. spotkaniu zaprezentowano własną prezentację multimedialną nt aktualnej sytuacji epidemiologicznej HIV/AIDS na Świecie, Europie i Polsce.
- W trakcie trwania spotkania (4 tury po 60 min) wygłoszono mini wykład obejmujący ważne problemy związane z HIV/AIDS.
- Zorganizowano w siedzibie Biblioteki Pedagogicznej i PSSE w Pułtusk 2 stoiska i gazetki informacyjne.
- Udzielono 1 porady metodycznej dla pedagoga szkolnego w zakresie sposobu realizacji interwencji.
- Omówiono własną prezentację multimedialną „Epidemiologia HIV/AIDS” oraz materiału edukacyjnego na CD pt. ‘HIV/AIDS to też twój problem’ połączonego z wykładem dla 2 szkół (ponadgimnazjalnej i gimnazjum)-188nuczniów i 13 nauczycieli.

Wnioski:

W związku z obchodami Światowego Dnia AIDS już po raz 3 Biblioteka Pedagogiczna we współpracy z pracownikiem OZiPZ organizuje cykl spotkań z nauczycielami i uczniami wszystkich szkół z powiatu pułtuskiego nt. profilaktyki HIV/AIDS. Spotkania odbywają się w czytelni BP, która wypożycza sprzęt multimedialny z MCKiS. Pracownik OZiPZ omawia własną prezentację multimedialną (aktualne dane epidemiologiczne na Świecie, Europie i Polsce) pt. „Epidemiologia HIV/AIDS” oraz prezentuje filmy CD na ww. temat. Na każdym spotkaniu wygłasza wykład nt. najbliższych lokalizacji PD-K, prowadzonych kampanii społecznych oraz celach założeniach wynikających z Harmonogramu Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS.

Tematyka, choć trochę „wstydliva” przyciąga coraz więcej odbiorców. Jest to jedyna (oprócz działań szkół) forma edukacji na temat HIV/AIDS w powiecie pułuskim. W ciągu, co rocznych spotkań skorzystało ok. 20 placówek oświatowych.

Tematyka HI/AIDS jest coraz bardziej popularyzowana wśród uczniów i nauczycieli. W szkołach jest za mało godzin na poruszanie tego tematu. Młodzież i dorośli często nie widzą skali problemu, stąd często na ich twarzach pojawia się przerażenie i zdziwienie- (przecież to może dotyczyć mnie i moich dzieci). Dzięki kampaniom skierowanych do lekarzy, pielęgniarek i ogółu społeczeństwa przyszłe mamy mogą się dowiedzieć o możliwości wykonania testu na obecność wirusa oraz o dostępności do leków retrowirusowych, które w 98% dają szansę na urodzenie zdrowego dziecka. Tematyka będzie kontynuowana w następnych latach.

Szkoły realizują program poprzez działania własne np. organizacja „Akcji Kokardka”, „aktywne przerwy”- podczas przerw organizowano konkursy i przekazywano wiedzę nt. HIV/AIDS, spotkania aktywizujące „Dąż do zera- uratuj siebie”, konkursy- „Życie bez ryzyka”

1.6. Obchody „Światowego Dnia bez Tytoniu”

Zasadnicze działania wynikające z założeń programu:

- Odbyto 2 narad organizacyjnych -(9 osoby),
- Dystrybucja materiałów- 943 plakatów ulotek informacyjnych do 11 placówek oświatowych.
- Przekazano do 3 gazet lokalnych, placówek oświatowych, przedsiębiorstw podmiotów leczniczych, władz samorządowych, Rektora A H informację o obchodach- 61 partnerów
- Wspólnie z Przedszkolem Miejskim Nr 4 zorganizowano Happening- przemarsz dzieci, nauczycieli wychowawców ulicami miasta- 90 osób.
- Udział w Happeningu- przemarsz ulicami miasta dzieci i pracowników przedszkola Nr 4 i 5 w Pułusku
- Umieszczono na stronach internetowych Stacji i lokalnych gazet informację na temat obchodów.
- Wykonanie gazetki informacyjnej w siedzibie Stacji
- Omówienie prezentacji multimedialnej pt. „Uzależnienie od tytoniu” dla 3 szkół powiatu pułuskiego – 338 odbiorców.

Wnioski:

Nawiązano współpracę z KPP i KSM oraz Redakcjami Tygodnika Pułtuskiego i Gazety Powiatowej i Pułtusk EXTRA.

1.6. Obchody „Światowego Dnia Rzucania Palenia”

Zasadnicze działania wynikające z założeń programu:

- Dystrybucja materiałów- 516 szt.- plakaty i ulotki informacyjne do 6 placówek oświatowych i 2 przedsiębiorstw podmiotów leczniczych- 765 odbiorców
- Przekazano do 3 gazet lokalnych placówek oświatowych, przedsiębiorstw podmiotów leczniczych, władz samorządowych, Rektora A H informację o obchodach- 61 odbiorców.
- Omówiono prezentację multimedialną dla uczniów i pedagogów w w PSP NR 4 i SOS-W pt. „Uzależnienie od tytoniu” dla 147m odbiorców.
- Organizacja 1 punktu informacyjnego w siedzibie Stacji.
- Umieszczono na stronach internetowych Stacji i lokalnych gazet informację na temat ww. obchodów.

Wnioski:

Nawiązano współpracę z Redakcjami Tygodnika Pułtuskiego i Gazety Powiatowej i Pułtusk EXTRA.

1.6. Obchody „Światowego Dnia Zdrowia”

Zasadnicze działania wynikające z założeń programu:

- Odbyto 1 naradę organizacyjną (4 osoby).
- Dystrybucja materiałów- dla 118 odbiorców - plakaty i ulotki informacyjne.
- Przekazano do 3 gazet lokalnych placówek oświatowych, przedsiębiorstw podmiotów leczniczych, władz samorządowych, Rektora A H informację o obchodach- 54 odbiorców.
- Omówiono prezentację multimedialną dla uczniów i pedagogów w Siedzibie Biblioteki Pedagogicznej dla 120 uczestników.
- Organizacja 2 punktów informacyjnych w siedzibie Stacji.
- Umieszczono na stronach internetowych Stacji i lokalnych gazet informację na temat ww. obchodów.

Wnioski:

Kontynuowano współpracę z Biblioteką Pedagogiczną.

2. PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

2.1 Program edukacyjny „Zdrowe piersi są OK!”

Celem programu jest kształtowanie u uczennic szkół ponadgimnazjalnych nawyku pielęgnacji piersi i dbania o nie. Budowanie świadomości dotyczącej dbania o zdrowe piersi wśród uczniów oraz wśród osób z ich najbliższego otoczenia.

Do programu przystąpiły 3 szkoły ponadgimnazjalne.

Program realizowany był zgodnie z założeniami i celami. Odbiorcami było 368 uczniów oraz 394 rodziców. Ogółem 680 odbiorców programu. 368

Zasadnicze działania wynikające z założeń programu:

- Dystrybucja materiałów stanowiących oprzyrządowanie programu
- Realizacja programu odbyła się na lekcjach wychowawczych prowadzonych przez pedagoga szkolnego i na lekcjach biologii w 2 klasach. Przeprowadzono ankietyzację na początku realizacji programu i po jego zakończeniu.
- Omówienie prezentacji multimedialnej – cele i założenia programu na zebraniu z rodzicami.

Wnioski:

Program „Zdrowe piersi są OK!” jest chętnie realizowany przez szkoły ponadgimnazjalne (realizowały je 3 z 5 szkół). Uczestniczyli w nim zarówno dziewczęta jak i chłopcy oraz ich rodzice. Program poddany został monitorowaniu- dokonano 2 ocen programu. Każda ze szkół wykonała ewaluację „przed i po edukacji”. Wynik uzyskany z podsumowania ankiet wskazuje, że wiedza i umiejętności uczestników w stosunku do stanu wyjściowego tj przed realizacją programu wzrosły o 0,27%.

2.2. Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Program realizowała 1 szkoła ponadgimnazjalna (2 klasy). Liczba osób objętych edukacją – 32 uczniów.

Zasadnicze działania wynikające z założeń programu:

- Wystosowano pismo zapraszające do realizacji programu
- Dystrybucja materiałów stanowiących oprzyrządowanie programu.
- W ramach realizacji programu przeprowadzono zajęcia warsztatowe zaproponowane w poradniku i prezentację multimedialną.

Wnioski:

Program edukacyjny „Wybierz Życie- Pierwszy Krok” uświadamia uczniom, jak ważne jest poddawanie się badaniom cytologicznym i jakie zagrożenie i konsekwencje wywołuje zakażenie wirusem HPV.

2.3. Program profilaktyki chorób odkleszczowych „Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami”

Program realizowały 3 placówki wychowania przedszkolnego- 132 dzieci i 131 rodziców oraz 2 szkoły podstawowe- 167 uczniów i 166 rodziców.

Zasadnicze działania wynikające z założeń programu:

- Dystrybucja materiałów stanowiących oprzyrządowanie programu.
- Przeprowadzono szkolenie dla 11 szkolnych realizatorów programu,
- Przeprowadzono 4 wizytacje i oceny programu.

Wnioski:

Program bardzo dobrze skonstruowany metodycznie i oprzyrządowany- filmy, prezentacje multimedialne, poradniki dla nauczycieli, plakaty, ulotki dla uczniów i rodziców. Uczniowie z chęcią i dużym zainteresowaniem uczestniczyli w zajęciach, które przyczyniły się do podniesienia wiedzy o kleszczach i sposobie ich usuwania oraz zapobiegania chorobom odkleszczowym.

3. PROGRAMY NA SZCZEBLU POWIATOWYM

3.1. „ Kleszcz mały czy duży- nic dobrego nie wróży”

„Kleszcz mały, czy duży, nic dobrego nie wróży”- program edukacyjny dotyczący zapobiegania chorobom przenoszonym przez kleszcze na człowieka, skierowany do uczniów szkół gimnazjalnych województwa mazowieckiego

Cel główny;

Zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka.

Cele szczegółowe

Wyedukowanie młodzieży szkół gimnazjalnych w zakresie profilaktyki chorób wywoływanych przez kleszcze.

1. Zaktywizowanie środowisk szkolnych (nauczyciele, pracownicy medyczni) do działań edukacyjnych dotyczących wyżej wymienionych chorób.
2. Promowanie skutecznych metod profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu (szczepienia profilaktyczne) oraz boreliozy (stosowanie repelentów, odpowiedniego ubioru, etc)

Grupa docelowa;

Uczniowie klas I Liceum Ogólnokształcącego- 124 uczniów

Ramy czasowe;

Marzec – maj 2014 r.

Inicjator programu;

Pracownik OZiPZ

Koordynator;

Pracownik OZiPZ

Realizatorzy;

Pedagog, nauczyciel języka angielskiego, pracownik OZiPZ, uczennica klasy II LO.

Partnerzy;

Dyrekcja LO, Biblioteka Pedagogiczna w Pułtusku.

Liczba jednostek (szkół, podmiotów leczniczych lub innych jednostek objętych oddziaływaniem);

1 szkoła ponadgimnazjalna – LO w Pułtusku

Liczba adresatów;

11 szkół gimnazjalnych i 4 ponadgimnazjalne

Zasadnicze działania;

1. Pracownik OZiPZ we współpracy z Biblioteką Pedagogiczną (wynajęcie sali i sprzętu multimedialnego) omówił prezentację multimedialną „Vademecum wiedzy o kleszczach” oraz w zaprezentował 2 filmy „Jak usunąć kleszcza” dla 30 uczniów i pedagoga LO.

Jak wynika z raportu szkolnego koordynatora programu:

1. W szkole wyświetlono film edukacyjny „Kleszcze- prawdziwe wampiry” pozyskany Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego w Warszawie.
2. W sumie odbyto 9 spotkań z uczniami kl. I i realizowano program na 9 godzinach lekcyjnych. Realizowano następujące formy:

- 4 szkolenia dla 94 uczestników;
- 4 wykłady dla 94 uczestników;
- 5 instruktaży dla 124 uczestników;
- 5 ćwiczeń dla 124 uczestników;
- 1 gazetka szkolna dla 141 uczestników

Współpraca;

Z PSSE(w zakresie wzmocnienia programu-prezentacja i filmy), Biblioteką Pedagogiczną w Pułtusku(udział w organizowanych zajęciach profilaktycznych), z Wojewódzkim Szpitalem Zakaźnym w Warszawie (wypożyczenie filmu edukacyjnego).

Liczba wizytowanych jednostek;

Nie wizytowano

Wnioski, napotkane problemy, trudności, uwagi.

Młodzież zainteresowana tematyką, Duże oddziaływanie na emocje i sferę poznawczą mają formy wizualne (prezentacja i filmy oraz ćwiczenia praktyczne). Tematyka profilaktyki chorób odkleszczowych będzie kontynuowana w następnym roku szkolnym 2014/2015.

4. REALIZACJA INTERWENCJI NIEPROGRAMOWYCH

4.1 Akcja lato

- **cele;**

Uświadomienie zagrożeń, na jakie narażone są osoby korzystające z wypoczynku letniego.

- **grupa docelowa;**

Uczniowie i nauczyciele, uczestnicy półkolonii, osoby korzystające z usług Biura Podróży, osoby odwiedzający stoisko informacyjno-pomiarowe, osoby odwiedzające siedzibę PSSE.

- **ramy czasowe;**

06.06.-31.08.2014 r.

- **koordynator**

Pracownik OZiPZ

Realizatorzy

Pracownicy PSSE, kierownicy i wychowawcy 2 półkolonii letnich, nauczyciele wychowawcy placówek oświatowych, pracownicy Biura Podróży „Martyna Travel” w Pułtusku

- **partnerzy;**

Wójt gminy Zatory, Wydział Zarządzania Kryzysowego przy Starostwie Powiatowym, PPIS w Pułtusku, pracownicy PSSE, organizatorzy letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

- **liczba jednostek (szkół, podmiotów leczniczych lub innych jednostek objętych oddziaływaniem);**

2 placówki oświatowe, Gmina Zatory, 2 półkolonie letnie, Biuro Podróży, Siedziba PSSE w Pułtusku

- **liczba adresatów;**

319 adresatów

- **zasadnicze działania;**

1. Organizacja stoiska informacyjno- pomiarowego na Festynie Rodzinnym w Zatorach (bezpłatne badanie poziomu cukru we krwi, pomiar ciśnienia tętniczego, udzielanie informacji i rozdawnictwo materiałów oświatowo zdrowotnych na temat zagrożeń związanych z wypoczynkiem letnim- ulotki nt. zatruc pokarmowych, szczepień ochronnych przed chorobami przenoszonymi przez kleszcze, „Ciesz się latem- bezpieczne wakacje”) - ogółem 185 szt. dla 47 osób odwiedzających stoisko.
2. Odbycie 2 narad- organizacji stoiska pomiarowo- informacyjnego i podjęcia działań profilaktycznych przez organizatora półkolonii dot. bezpiecznego wypoczynku.
3. Udzielono porady metodycznej dla kierownika półkolonii letniej dot. bezpiecznego wypoczynku.
4. Uczestniczono w posiedzeniu Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego w Wydziale Zarządzania Kryzysowego i złożono informację nt. zapewnienia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w czasie letniego wypoczynku.
5. Przeprowadzono pogadankę nt. zagrożeń związanych z letnim wypoczynkiem dla 26 uczestników półkolonii letniej „Słonecznikowa Brać” przy MOPS w Pułtusku.

6. Odbyto spotkanie z uczestnikami i organizatorami półkolonii letniej „Ogrody Sztuk 2014” przy MCKiS w Pułtusku.
7. Dystrybuowano ulotki informacyjne do Biura Podróży, 2 półkolonii letnich, 2 placówek oświatowych- 290 szt.
8. Wykonano ekspozycję wizualną w Siedzibie PSSE nt. profilaktyki zagrożeń związanych z wypoczynkiem letnim

- **współpraca;**

Pracownicy PSSE, Starostwo Powiatowe, Wójt Gminy Zatory, Dyrektorzy i nauczyciele placówek oświatowych, organizatorzy kolonii letnich, właścicielka Biura Podróży „Martyna Travel”.

- **wydawnictwa (rodzaj i nakład);**

nie współpracowano

- **wnioski, napotkane problemy, trudności, uwagi.**

Nie było żadnych trudności w realizacji interwencji. Działania w zakresie „Bezpieczne wakacje”- ściśle były powiązane działaniami Wydziału Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego oraz z prowadzoną profilaktyką w placówkach oświatowych i placówkach wypoczynku letniego.

4.2. Profilaktyka używania nowych narkotyków („dopalaczy”)

- **cele;**

Uświadomienie zagrożeń związanych z używaniem środków zastępczych („dopalaczy”).

- **grupa docelowa;**

Uczniowie, rodzice i nauczyciele, placówek oświatowych, organizatorzy i wychowawcy oraz uczestnicy półkolonii letnich i zimowych, pedagodzy, pracownicy Biblioteki Pedagogicznej w Pułtusku.

- **ramy czasowe;**

08.01.-24-11.2014 r.

- **koordynator**

Pracownik OZiPZ

- **Realizatorzy**

Pracownicy PSSE, organizatorzy, kierownicy i wychowawcy półkolonii letnich i zimowych, nauczyciele, pedagodzy i wychowawcy placówek oświatowych.

- **partnerzy;**

Dyrektorzy placówek oświatowych, organizatorzy letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży, pracownicy PSSE, Biblioteka Pedagogiczna w Pułtusk, Starostwo Powiatowe.

liczba jednostek (szkół, podmiotów leczniczych lub innych jednostek objętych oddziaływaniem);

11 placówek oświatowych, 1placówka wypoczynku letniego, 1 placówka wypoczynku zimowego, Biblioteka Pedagogiczna, Siedziba PSSE w Pułtusk

• **liczba adresatów;**

1336 adresatów

• **zasadnicze działania;**

1. Udzielenie poradnictwa metodycznego dla kierownika wypoczynku zimowego dot. podjęcia działań profilaktyki używania „dopalaczy”.

2.Współrealizacja „Rajdu Profilaktycznego” pt. „Nie zamykaj oczu...” z PG Nr 1 w Pułtusk, dot. profilaktyki uzależnień- W punkcie kontrolnym, utworzonym w siedzibie Stacji pracownik OZiPZ udzielał uczestnikom Rajdu z 11 szkół informacji nt. skutków uzależnień w tym używania nowych narkotyków oraz rozdawał ulotki informacyjne „Stop dopalaczom”.

3.Omówiono własną prezentację multimedialną pt. „Środki zastępcze- dopalacze” dla uczniów i nauczycieli Publicznego Gimnazjum w Przemiarowie - 50 odbiorców

4.Omówienie własną prezentację multimedialną pt. „Środki zastępcze- dopalacze” dla rodziców i wychowawców Specjalnego Ośrodka Szkolno- Wychowawczego w Pułtusk

7.Dystrybuowano ulotki informacyjne do 26 placówek oświatowych „Stop dopalaczom”- dla uczniów i „Stop dopalaczom” dla rodziców- 1365 szt.

8. Prowadzenie comiesięcznego monitoringu z działań edukacyjnych w zakresie zapobiegania skutkom używania substancji psychoaktywnych w powiecie pułuskim.

Współpraca:

Pracownicy PSSE, Dyrektorzy placówek oświatowych, pedagodzy, nauczyciele, Biblioteka Pedagogiczna, organizatorzy i kierownicy placówek wypoczynku letniego i zimowego, Starostwo Powiatowe.

• **wnioski, napotkane problemy, trudności, uwagi.**

Nie było żadnych trudności w realizacji interwencji. Działania w zakresie „dopalaczy” będą nadal realizowane w różnych formach.

V. INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA

1. Działania PSSE dla organów samorządowych i szkół

1.1 Światowego Dnia Wiedzy o Antybiotykach

- **cele;**

Zwiększenie świadomości dot. odpowiedniego stosowania antybiotyków, a także ryzyka, jakie niosą ze sobą te substancje.

- **grupa docelowa;**

Pacjenci i personel medyczny przedsiębiorstw podmiotów leczniczych, osoby odwiedzające siedzibę Stacji

- **ramy czasowe;**

29.01.-11.12.2014 r.

- **koordynator**

Pracownik OZiPZ

Realizatorzy

Pracownicy EPN i OZ i PZ, pielęgniarki środowiskowe,

- **partnerzy;**

Dyrektorzy i Kierownicy przedsiębiorstw podmiotów leczniczych z terenu powiatu pułtuskiego

liczba jednostek (szkół, podmiotów leczniczych lub innych jednostek objętych oddziaływaniem);

11 przedsiębiorstw podmiotów leczniczych, PSSE .

- **liczba adresatów;**

145 adresatów

- **zasadnicze działania;**

1. Dystrybuowano plakaty i ulotki informacyjne do 11 przedsiębiorstw podmiotów leczniczych „Przyjmuj antybiotyki odpowiedzialnie” itp.- 239 szt.

- **współpraca;**

Pracownicy PSSE, Dyrektorzy i kierownicy przedsiębiorstw podmiotów leczniczych.

- **wydawnictwa (rodzaj i nakład);**

nie współpracowano

- **wnioski, napotkane problemy, trudności, uwagi.**

Nie było żadnych trudności w realizacji interwencji. W roku 2015 zaplanowano zwiększenie liczby adresatów i form działania tej interwencji.

Szczepienia- działania w ramach interwencji nieprogramowej- kampania „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

- **cele;**

Promocja szczepień ochronnych oraz podniesienie świadomości w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym

- **grupa docelowa;**

Nauczyciele i uczniowie placówek oświatowych, czytelnicy 2 gazet lokalnych, osoby odwiedzające strony internetowe gazet i Stacji, pracownicy i pacjenci podmiotów leczniczych.

- **ramy czasowe;**

14.01.-24.09.2014r.

- **organizatorzy;**

Pracownik OZiPZ

- **liczba adresatów;**

253 adresatów

- **zasadnicze działania;**

1. Przekazanie do 2 lokalnych gazet informacji na temat kampanii „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” oraz umieszczenie na stronach internetowych gazet i Stacji informacji na ww. temat.
2. Wykonanie ekspozycji wizualnej nt. promocji szczepień ochronnych w siedzibie Stacji.
3. Omówienie 2 prezentacji multimedialnych i wyświetlenie 3 filmów edukacyjnych w PG oraz PSP nt. zapobiegania chorobom przenoszonych przez kleszcze dla 131 odbiorców
4. Dystrybucja materiałów oświatowych do 2 podmiotów leczniczych i 6 placówek oświatowych nt. zapobiegania chorobom zakaźnymi przenoszonym przez kleszcze- ok. 290 szt.

Profilaktyka raka piersi i szyjki macicy- organizacja stoiska informacyjno-pomiarowego na Dożynkach Gminnych w Pokrzywnicy (Ogółem zoorganizowano 3 stoiska- wcześniej wykazane w sprawozdaniach z realizacji interwencji-Akcja lato i Projekt SPAW).

- **cele;**

Podniesienie świadomości kobiet i ich partnerów w zakresie zapobiegania chorobom raka piersi i szyjki macicy.

- **grupa docelowa;**

Osoby odwiedzające stoisko informacyjno- pomiarowe – 56 odwiedzających

14.09.2014 r.

- **organizatorzy;**

Pracownik OZiPZ

- **liczba adresatów;**

61 adresatów.

- **zasadnicze działania;**

1. Odbycie narady w sprawie organizacji stoiska informacyjno- pomiarowego na Dożynkach Gminnych dla pracowników PSSE i przedstawiciela Gminy Pokrzywnica.
2. Organizacja stoiska informacyjno- pomiarowego (bezpłatne wykonywanie pomiaru ciśnienia krwi i poziomu cukru we krwi, udzielanie porad metodycznych nt. profilaktyki raka piersi i szyjki macicy oraz rozdawnictwo materiałów informacyjno- oświatowych na ww. temat, przeprowadzenie Quizu „O zdrowiu” dla dzieci).

VI. BUDŻET NA DZIAŁALNOŚĆ OZ I PZ NA POZIOMIE PSSE

1. Środki finansowe z WSSE

Lp.	Tematyka finansowanego działania / przeznaczenie kwoty	Kwota	Uwagi
1.	0/0	0	
2.			
OGÓŁEM		0	

2. Środki finansowe z PSSE

Lp.	Tematyka finansowanego działania / przeznaczenie kwoty	Kwota	Uwagi
1.	0/0	0	
2.			
OGÓŁEM		0	

3. Środki spoza PIS

Lp.	Tematyka finansowanego działania / przeznaczenie kwoty	Kwota	Uwagi
1.	Quiz „Zgaduj – Zgadula”/nagrody rzeczowe	200, 00 zł.	Urząd Gminy Pokrzywnica
2.	Quiz „Zgaduj – Zgadula”/nagrody rzeczowe	211. 04 zł	Urząd Gminy Gzy
OGÓŁEM		411, 04 zł.	

4. Inne nakłady (np. otrzymane wydawnictwa, pomoce, nagrody konkursowe itp.)

Nie otrzymano.

VII. PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI. WNIOSKI

Działalność oświatowo- zdrowotną w roku 2014 prowadzono zgodnie z założeniami i wytycznymi na poziomie powiatu pułtuskiego. Zrealizowano interwencje programowe i nieprogramowe zamieszczone

w planie zasadniczych zamierzeń na rok 2014. Na poziomie lokalnym zrealizowano w szkole ponadgimnazjalnej program edukacyjny „Kleszcz mały czy duży nic dobrego nie wróży”. W roku sprawozdawczym zwiększono liczbę odbiorców i realizatorów interwencji programowych i nieprogramowych oraz nawiązano współpracę z nowymi koalicjantami.

V. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Z przedstawionej oceny stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej wynika, że pomimo istniejących nieprawidłowości nie ma zagrożenia stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu.

Zagrożeń zdrowotnych nie stworzyło spożywanie wody z wodociągów sieciowych, ponieważ nie stwierdzono skażenia bakteriologicznego wody z żadnego wodociągu z tej grupy.

Niemniej nadal konieczne jest:

- kontynuowanie doskonalenia funkcjonowania systemu RSSFF i RAPEX,
- stosowanie właściwych, obowiązujących aktów prawnych unijnych i krajowych w bieżącym nadzorze nad obiektami żywności i żywienia oraz materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami,
- zagwarantowanie każdej placówce warunków do realizacji zajęć z wychowania fizycznego,
- dostosowanie do obowiązujących normatywów liczby urządzeń sanitarnych,
- wyeliminowanie szkodliwości fizycznych występujących na stanowiskach pracy,
- kontynuowanie nadzoru nad zgłaszalnością chorób zakaźnych i zakażeń m.in. poprzez wnikliwe sprawdzanie rejestrów chorób zakaźnych i zakażeń podczas kontroli placówek opieki zdrowotnej,

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Pultusku
Sławomir Biesiekierski